

Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan: Instellingen krijgen "missiesubsidies".

INTEKENEN, AFREKENEN EN SNEL WEGWEZEN

Als het aan minister Deetman ligt, krijgt het hoger onderwijs een systeem van landelijk vergelijkbare studiepunten. Een veelvoud van punten vormt straks een studie-onderdeel (module), waaraan een tentamen is verbonden. De modules kunnen worden gecombineerd in programma's met een afsluitend examen. Zo'n systeem moet de uitwisseling van studenten en studieprogramma's tussen de instellingen voor hoger onderwijs bevorderen. Dat schrijft de bewindsman in het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP), dat hij deze week heeft gepubliceerd.

De minister borduurt in het plan voort op de gedachten over een "voucherssysteem" (de "strippenkaart"), die hij dit voorjaar in zijn "Schets betreffende de toekomst van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek" lanceerde. Studenten hebben straks recht op zes jaar hoger onderwijs tegen "gereduceerd tarief". Zij krijgen daarbij zes jaar in punten toebedeeld. Zij schrijven in en rekenen af per studie-onderdeel. Hebben zij na zes jaar nog geen afsluitend examen behaald, dan kunnen zij slechts doorstuderen tegen betaling van de "kostprijs" van hun studie. Studenten die punten overhouden, kunnen die later, tijdens de uitoefening van hun beroep, gebruiken om zich te laten bijscholen. Het onderscheid tussen voltijd- en deeltijdstudenten mag van de minister verdwijnen. Voor het recht op studiefinanciering zal een bepaalde prestatie per jaar nodig zijn. De numerus fixus wordt afgeschaft. Iedereen mag in de toekomst bijvoorbeeld medicijnen gaan studeren. Tijdens de propedeuse wordt het benodigde aantal artsen geselecteerd. De instellingen worden verantwoordelijk voor de verwijzing van de afvallers, die dan inmiddels een aantal "strippen" hebben verspeeld.

De instellingen kunnen vierjarige opleidingen, certificaten voor kortere programma's en bijscholingscursussen gaan verzorgen. De financiering van het onderwijs wordt veranderd. In de plaats van de bekostiging op basis van geraamde studentenaantallen komt een systeem waarbij minister en instellingen het aantal werkelijk aangeboden studie-onderdelen achteraf verrekenen. Om het aanbod van vierjarige programma's te stimuleren, krijgen de universiteiten en hogescholen dan een "toeslag" voor afgestudeerden van deze programma's. Net als bij het onderzoek (de voorwaardelijke financiering) krijgt het onderwijs hiermee een bekostiging, schrijft Deetman, "op basis van resultaten en prestaties". De rol van de overheid verschuift conform de visie zoals de minister die al verwoordde in de nota 'hoger onderwijs: autonomie en kwaliteit'.

(HOAK) in de richting van kwaliteitsbeoordeling achteraf. Een stelsel van "prestatie-indicatoren" zal daarbij een belangrijke rol gaan spelen. De minister oppert verder de gedachte om deze "output-gerichte" financiering van onderwijs en onderzoek uit te breiden met aan de instellingen toe te kennen "missiesubsidies".

In de "Schets" hadden de universiteiten en hogescholen al een missie; zij dienden zich volgens de bewindsman te "bezinnen op hun identiteit en hun profiel". Deetman erkent nu dat de instellingen afzonderlijk geld nodig zullen hebben om die missie gestalte te geven. "om in hun toekomstige strategische ontwikkeling te investeren". Hij stelt voor om daarvoor de vernieuwingsgelden, die in het wetenschappelijk onderwijs vrij kwamen bij de bezuinigingsoperaties "Taakverdeling en Concentratie" en "Krimp en Groei", te gaan gebruiken. Activiteiten die op dit moment uit die vernieuwingsgelden worden betaald (bijvoorbeeld de tweede-fase-opleidingen), kunnen onderdeel van de missie van een instelling worden. In de toekomst krijgen alle universiteiten en hogescholen voor hoger onderwijs zo'n "missiebudget", dat telkens voor vier jaar wordt vastgesteld.

Met dit min of meer concrete model wil Deetman een groot aantal ontwikkelingen realiseren. Het totaal aantal hoger opgeleiden zal in de toekomst moeten blijven stijgen. Daartoe moeten onder andere de "onderwijsrendementen" van de universiteiten en hogescholen omhoog. Er moeten veel meer vrouwen voor het hoger onderwijs gaan kiezen; in het jaar 2005 moeten zij de mannen hebben ingehaald. Zes jaar later moet dit ook bereikt zijn bij de verdeling over de seksen van de assistenten-in-opleiding (AIO's) en weer iets later bij de rest van de (onderwijsgevend) staf.

Remco Pols/UP

HOE LANGER HOE DUURDER

Het collegegeld wordt verdubbeld tot 3000 gulden voor studenten die langer dan zes jaar studeren. Ook vervalt voor hen elk recht op studiefinanciering. Voor andere studenten op de universiteiten gaat het collegegeld in 1988 iets omlaag, van 1604 naar ongeveer 1500 gulden. Dat is mogelijk door gelijktrekking van het collegegeld in HBO en WO. Voor het hoger beroepsonderwijs gaat het dus omhoog, van 1292 naar 1500 gulden. Dat is voor studenten het belangrijkste nieuws uit de onderwijsbegroting voor 1988.

Minister drs. W.J. Deetman moet in 1988 682 miljoen inleveren omdat de uitgaven in 1987 uit de hand liepen. "Tenminste 165 miljoen" wordt gevonden door de veranderingen in het collegegeld. Behalve bezuinigen is het doel daarvan ook om de inschrijvingsduur zo veel mogelijk te beperken. Voor studenten die al een eerste fase-studie hebben afgerond en bezig zijn met een tweede wordt een uitzondering gemaakt. Zij gaan pas vanaf 1989 meer collegegeld betalen voor het zevende inschrijvingsjaar. In de toekomst zal het collegegeld in het achtste studiejaar nog verder worden omhooggetrokken. Voor "zeer bijzondere gevallen" zal nog een compensatie mogelijk zijn. Maar om de kosten daarvan niet te hoog te laten oplopen wil Deetman deze in handen van de universiteiten leggen, die daarvoor een klein bedrag extra krijgen.

Voor de uitvoering van zijn plannen heeft Deetman de medewerking van de universiteiten nodig omdat zij over de inschrijfgegevens beschikken. Weigeren zij die dan gaat het collegegeld voor iedereen met 1000 gulden omhoog, zo schrijft de minister in de toelichting bij de begroting. Met ingang van 1988 wordt het collegegeld centraal geïnd door de minister, die daardoor ruim 750 miljoen binnenkrijgt. De meeste studenten hoeven echter zelf geen geld meer over te maken, omdat het wordt verrekend met de studiebeurs in twaalf maandelijkse stukjes.

Ook de universiteiten ontploffen de bezuinigingen niet. Zij leveren 30 miljoen in op de materiële uitgaven (de 'overige lasten', waaronder het onderhoud en de investeringen). Voor de RL betekent dit een bezuiniging van zeven ton. Vanaf 1989 wil Deetman bovendien bezuinigen door het niet langer betalen van de onroerend goedbelasting voor de openbare universiteiten. Bovendien worden de gestegen prijzen volgend jaar niet gecompenseerd. Ondanks de bezuinigingen gaat er in totaal ruim 200 miljoen meer geld naar de universiteiten dan in de begroting-1987. Dat is vooral een gevolg van het feit dat de collegegelden niet meer aan de universiteit maar aan de minister worden betaald. Vroeger werden die van de bijdrage afgetrokken. Verder gaat een deel van de hogere rijksbijdrage op aan hogere salarissen.

Bert Bakker/UP

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-888468

Achtste jaargang, nummer 4, 17 september 1987

Inhoud

Pagina 3

Filosoferen

De negende filosofiedag werd in Maastricht gehouden: het eerste wapenfeit van het handjevol filosofen bij de faculteit der algemene wetenschappen. Vlaamse en Nederlandse wijze denkers luisterden en discussieerden een dag lang over de meest uiteenlopende thema's. Lekenpraat was het beslist niet.

Pagina 5

Muren

Twee lijnen met een muur ertussen: zo ziet de de Nederlandse gezondheidszorg eruit. Binnen de muren zit je goed, erbuiten sta je in de kou. Professor Harry Crebolder wordt als kersverse hoogleraar het veld ingestuurd om de muren te slopen.

Pagina 6

ELS

De meesters willen de grens over. De wetenschappelijke staf van de juridische faculteit discussieert over een mogelijke variant European Legal Studies (ELS) en helemaal in de verte lonkt zelfs het perspectief van een European Law Faculty in Maastricht. Maar voorlopig is men al heel tevreden met het kleinschalige samenwerkingsproject met de juridische faculteit van de universiteit van Lancaster.

Pagina 7

HOOP

Op Prinsjesdag toonde minister Deetman eindelijk visie. En dan meteen zoveel dat het genoeg was voor vijf dikke delen in een luxe cassette. De minister wil gauw aan de slag maar nodigt ook uit tot dialoog.

En verder

En verder

Fietsenrennen voor studenten. Boulevard of Broken Dreams, Stanley in Afrika en meisjes halen jongens in.

Puin- hoop

Het nieuwe jaar gaat beginnen. Na mijn vakantietijd heb ik wel weer zin om te starten en aan de slag te gaan. Ik weet dat deze gedachte meestal van korte duur is, maar toch... Dat ik al na 2 dagen als een gefrusteerd konijn rondren... Dat is wel erg bizar.

Het is vrijdag 4 september. Het lijkt me een geschikte dag om mijn neus weer eens te steken in universitaire aangelegenheden. Om 10 uur start ik met mijn oriëntatie. Naar het Hoofdgebouw. Kijken of het studierooster in mijn postvakje ligt. Ik herken mijn vertrouwde eerste verdieping niet. Zou ik dan met mijn slaperige kop teveel trappen hebben gelopen? Ik loop dus weer terug. Nee, toch niet. Wie o wie kan me vertellen waar de postvakjes zijn gebleven? De portier. "In de Kapoenstraat moet U zijn, Buro Onderwijs is daar tegenwoordig ook gehuisvest".

Oké, geen vrouw overboord. Naar de Kapoenstraat. Nee hoor, de groepsindelingen zijn nog niet klaar, de roosters wel. Ziet U dan niet dat we midden in de verhuizing zitten? Jawel, maar... Is zoiets niet al van te voren te voorzien? Hou je daar bij de planning dan geen rekening mee? Komt U maandag maar terug.

In het weekend bedenk ik mij dat er op een zekere tijd blokopening zal zijn. Een blik op mijn kersverse rooster levert weinig op. De GGK-groepen zijn niet ingepland. Kreun. Ik plan mijn tweede oriëntatietocht.

Het is maandag 7 september, 10 uur. Rechtstreeks naar de Kapoenstraat. Ik ben niet de eerste. Hordes studenten verdringen zich voor de balie van Buro Onderwijs. Ik ontvang mijn spullen en speur op de plakaten waar mijn naam niet staat. Hebbes, groep 321. En college om 16 uur in OG. De tijden van de onderwijsgroepen blijven een mysterie. Ook mijn medestudenten kunnen mij niet helpen.

Ik fiets naar huis met mijn nieuwe aanwinsten: Infomap en groepsindeling. Het studierooster blijft voor mij als GGK-ster niet erg bruikbaar. Ik blader thuis mijn infomap door. OG, waar staat deze afkorting voor? Ik kan het niet vinden. Bijvakken dit jaar? welke mogelijkheden bestaan er in de keuze? Ik kan het niet vinden. Ik fiets naar het hoofdgebouw om een literatuurboek te kopen. Ik wacht tot de winkel opengaat en storm naar binnen. Ik begin het wachten beu te worden. Dat is dan f 25,85. Watblief? Zoveel geld heb ik helemaal niet bij me. Gelukkig staat naast mij een minzame studente, die mij een tientje kan lenen. Ik krijg weer vertrouwen in de mensheid... Intussen vraag ik opnieuw naar mijn literatuurboek. Jammer, net uitverkocht.

's Middags, nee mijn energie was nog niet op, fiets ik naar Randwijck om mijn eerste studeerpoging te wagen. Een tocht met, nu letterlijk, veel hobbels. Ik heb al last van evenwichtsstoornissen, en dan dit: Fietsporen van harde modder. Ik

kan het spoor niet volgen en lig continu met mijn fiets in de clinch. In Randwijck bemerk ik algehele onrust. Logisch, onze 500 eerstejaars moeten nog onze bieb en studiezalen bezichtigen. In de regen keer ik terug. Als een gefrusteerd konijn met modderschoenen.

Marian Josten (NSEM-lid)
Abé Holshuijsen (NSEM-lid)

Onschuldige vergissing?

In het artikel 'Afgetreden decaan Ten Hoor: "Het was een coup"' (observant nr. 3) werd melding gemaakt van het aantal wetenschappelijke personeelsleden uit de (citaat artikel) "beta-hoek" in de huidige raad. Dit zou er één zijn. Wim Saris. De journalist heeft zich hierbij volgens zijn zeggen gebaseerd op uitlatingen van raadsleden en vakgroepmedewerkers. Naast de heer Saris zit ik echter reeds voor een tweede termijn in de raad en ik ben sinds jaar en dag lid van de vakgroep Humane Biologie. Het predikaat "uit de beta-hoek afkomstig" schrijft men mij, vrouw, arts en in deeltijd werkzaam, blijkbaar niet toe.

Toch een wonderlijke vergissing; een omissie die eigenlijk te aardig is om te laten passeren zonder poging tot verklaring. Zou geneeskunde of huisartsgeneeskunde als achtergrond verdacht of teveel sociaal-wetenschappelijk "besmet zijn" om nog als ware 'beta' door te kunnen gaan? Tenzij je de rang van hoogleraar hebt weten te verwerven. Wellicht werkt de beeldvorming rond de ware 'beta' te sterk in de faculteit der gezondheidswetenschappen, in deze tijden van heilloze polarisatie tussen sociale- en natuurwetenschappen.

Is de 'ware beta' soms de harde jongen, met bot of enigzins stuurs gedrag, met een minimum aan sociale vaardigheden, in de gezichtspunten een minimum aan nuances en een maximale solidariteit aan de groep? Als vrouw pas je daar natuurlijk überhaupt niet in. Op zich is dit fenomeen, deze beeldvorming, niet typisch RL, helaas niet. Landelijk blijkt het voor vrouwen moeilijk om in het bolwerk der natuurwetenschappen door te dringen, met behoud van een zekere eigenheid e.q. zichtbaarheid. Emancipatie van vrouwen lijkt hier soms meer op maximale aanpassing aan heersende mannelijke normen, met een flinke portie vervreemding als prijs, dan op geleidelijke en harmonische integratie van vrouwelijke mensen en haar inbreng.

Een parallel tussen het maximum tot stand komen van een integratie van sociaal wetenschappelijk en natuurwetenschappelijk inbreng in de faculteit der GW enerzijds en de moeizame integratie van vrouwelijke mensen en haar inbreng in een van oudsher door mannen gedomineerd wetenschapsbedrijf anderzijds dringt zich hier op.

Yvonne Winants

paartjes

De Limbo-expres rijdt weer. Bel woensdag 020-259851.

Te koop: Renault 14 LS, bouwjaar 1979, kleur rood, APK gekeurd, in goede staat. Tel. overdag: 888768, na zes uur: 043-253310.

Te koop gevraagd: ruime (half)vrijstaande woning met 3 a v slaapkamers en (lieft grote) tuin in omgeving Maastricht. Prijs ca. f 150.000-200.000. Tel. 888361, b.g.g. 04765-2694.

Gratis af te halen: ETNA-fornuis met oven. Tevens te koop: Brother-BP30 el. plotter-schrijfmachine, draagbaar, 4 kleuren, 3 lettertypes, 6 grafiekmogelijkheden, enkele rekenfuncties, schrijft zowel horizontaal als verticaal. Prijs f 375,00 (in verband met aanschaf PC). Tel. 616816 of 882277.

Te koop aangeboden: Mini Clubman 1100, bouwjaar '75, 100.000 km, APK tot 16-10-'87. Vraagprijs f 400,00. Inl. 043-252146.

In de weekends loopt er een studentenlijntje van/naar Nijmegen, Groningen, Amsterdam, enz. Bel woensdag 020-259851.

Twee jonge sportleraren zoeken beginners voor wildwater kayakweekeinde in oktober. All-in f 165,00. Bel Han de Fouw, 04164-3238.

Gevraagd: Rokende mannen tot 35 jaar voor een onderzoek naar de invloed van roken op de bloedingstijd. De bepaling is pijnloos. Het bloedverlies minder dan 2 ml. Locatie: BMC, tijdsduur: ca. 90 min. (op afspraak). Margitta Kampman, 888536.

Jetta Diesel 1984, km stand 65.000. Vraagprijs f 17.850,00, tel. 888567. Na 18.00 uur: 045-418596.

Te huur gevraagd: eenpersoons appartement of ruime kamer met gebruik van keuken en badkamer te Maastricht. Tijdens kantooruren: P. Krekels, afd. Cardiologie AZM, tel. 862114.

Te koop: 2 zit-elementen, bekleding in goede staat. f 50,00 per stuk, tel. 862833.

Te koop aangeboden: zit/slaapbank bestaande uit 4 elementen met losse rug/zitkussens f 175,00. Hometrainer (roeiapparaat) f 275,00. Auto-imperiaal met 1 fietsklem f 60,00. Tel. na 18.00 uur: (043)-612770.

Aangeboden: nieuwe witte jas merk Lanneker, maat 50, lange mouwen, 65% polyester, 35% katoen, info bij G. Jansen, tel. 622380.

15 t/m 19 september

Schelvis in salieboter

☆☆☆

Lamsschouder, met kruiden gevuld, gesmoord

☆☆☆

Citroenmousse met frambozensaus

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Keuken:
17.00-24.00

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen per glas vanaf f 3,50.

22 t/m 26 september

Warme vispaté met botersaus

☆☆☆

Varkenslende met pruimen in roomsaus

☆☆☆

Kwarktaart met aardbeien

Te koop: gasfornuis (Pelgrim) f 45,00. Bijzet (gas)kachel f 25,00. Imperial f 25,00. Tel. 04494-53098.

Projectgroep Dans houdt dinsdag 22 september open dag. Gratis kennismakingsles van modern ballet: 19.00 uur beginners; 20.00 uur midden niveau. 21.00 uur gevorderden. Achter de Barakken 31a.

De Bach-Kantorij zoekt nog leden voor speciaal de tenor en basgroepen, sopranen en alt en zijn ook welkom. Goede stemvorming en zang- resp. koorervaring vereist. Repetities di. avond 19.45-22.00 uur in de muziekschool te Maastricht. Repertoire gebaseerd op de Barok en in toekomst mogelijke uitbreiding naar Klassiek-Romantisch. Inl. bij dirigent B. Kerkhof, 043-641021.

Welke student(e) wil op maan-, dins- en woensdag van 17.00-20.00 op kind passen? Tel. 617260.

Kamer aangeboden tegen gas, water, licht en oppas voor schoolgaand kind (3 keer per week van 17.00 u tot 20.00 uur) Tel. 617260.

Gratis naar Amsterdam, bel woensdag 020-259851.

Vroenhoven/Belgie: Te huur studentenkamers, Maastrichtersteenweg nr. 274, op 3 km van Universiteitssecretariaat. Alle comfort. Nieuw ingericht. Inl. Notaris L. Barthels-Kanne, tel. 009 32 12453521.

Te huur aangeboden voor de periode 1 november 1987-1 november 1988 gemeubileerd woonhuis met tuin in Maastricht. Inl. 043-434428 of AZM sein 1174.

Zomaar af te halen: bijzonder leuke jonge poesjes (ongeveer 7 weken). M. Derickx (tst 610) of thuis 04407-2164

Te koop: lichtgrijze, synthetische vloerbedekking, 4x5 m., = jaar oud: f125,-; Doktersjas (merk Haen), z.g.a.n., maat 46, f45,-. Te bevr. 253538 (Karin)

Te koop: Oliekachel, model antieke Gelderse potkachel; met 200 l. vaten, i.g.s.; huisbezorgd f350,-. Ook 4-pits kookplaat Butagas f50,-. Tel: 04407-2776

V.C. Phoenix heeft nu ook een damesafdeling. Sportieve dames zijn van harte welkom. Interesse? Kom dan eens langs op de training, elke dinsdag van 21.00 tot 22.30 uur in de gymzaal van basisschool 'De Kring' in de Heeg. Je kunt ook gelijk meedoen om de sfeer te proeven. Heren zijn welkom op de andere trainingen. Info: Frans Gans: 615804 of Marc Stuart: 435759 en tijdens kantooruren 472.

Te koop tegen Gereduceerde Prijs! POENBOEK, alles over stufi, collegelid etc. (zie Observant 2) NSEM-leden f5,-, niet leden f7,50. Bel: 211695/250840

Te koop aquarium 100x40x45 plus toebehoren. Tel:(888)401

Te koop gevraagd Middelink, systematische natuurkunde, delen A,B, C en D, tel:210646 Edgar

Amnesty Theater zoekt toneelspelers. Voor informatie bel: Evelyn v. Bussel (210440) of Hélène v.d. Walle (62095)

Medewerker economische faculteit zoekt met spoed voor enkele nachten per week kamer in (binnenstad) Maastricht. Tel. 888859 of 013-421442

Te koop twee Sony G1MKII luidsprekers, topklasse speakers, zwart balihouten uitvoering, als nieuw. Samen voor f 600,- (nieuwprijs f 660,- per stuk). Tel. 043-254044 (werk, vraag naar Ron) of 043-630650

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Tongersestraat 53, kamer 316,
Postbus 616, 6200 MD
Maastricht. Telefoon:
043-888468 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröer (penningmeester)
Erik de Graaff
Ton Hamelers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Erpely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Jos van den Broek
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Judith Habets
Ton Hamelers
Evelyn de Leeuw
Jan Mokkenstorm
Paul Pinxten
Jannie Ritoco

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938,
werkdagen bereikbaar na 18.00
uur. Tarieven op aanvraag.

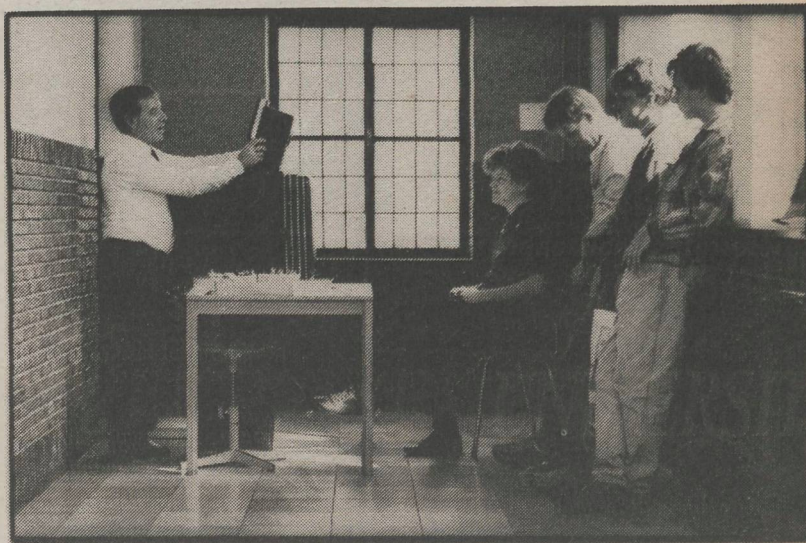
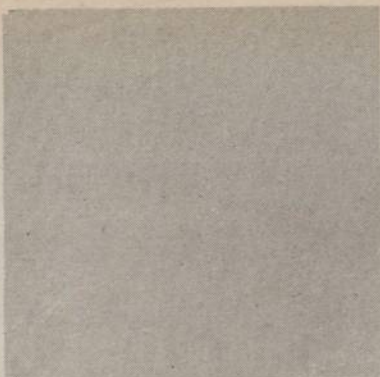
Paartjes
Paartjes opgeven bij de redactie.
Voor medewerkers en studenten
gratis, anderen f 7,50. Paartjes
waarin onroerend goed te koop
wordt aangeboden f 25,00 (max
50 woorden).

Mededelingen
Mededelingen voor de
mededelingenpagina's doorgeven
aan Frank Speet, Dienst
Voorlichting, tst 319.

Abonnement
Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en andere
belangstellenden kunnen zich
abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het
landelijk samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met Ad
Valvas (Vrije Universiteit), Delta
(Delft), Uniers (Tilburg), Corsor
(Eindhoven), Universiteitsblad
Twente, KU-nieuws (Nijmegen),
Universiteitsblad Utrecht,
Universiteitskrant Groningen en
het Wagenings Universiteitsblad.

UP-korrespondent: Bert Bakker,
Esther Hageman.

In de rij voor de collegekaart-foto (foto Franco Gori)

Maastricht "stimulerend voorbeeld"

UNIVERSITEIT MOET GRENZEN OVER

Een brede aandacht voor internationale ontwikkelingen in onderwijs en onderzoek, meer samenwerking met buitenlandse instituten en een groter profijt van (vooral) Europese onderzoeksprogramma's. Dat wordt nagestreefd door minister Deetman, die op Prinsjesdag de concept-beleidsnotitie Internationalisering van Onderwijs en Onderzoek naar de Tweede Kamer stuurde.

Voor internationalisering is in 1988 2,5 miljoen gulden extra beschikbaar, oplopend tot 15 miljoen in 1992. Daarnaast wordt 13 miljoen (in 1992: 21 miljoen) uit andere potjes bestemd voor dit doel. "Wil een onderzoeker goed kunnen functioneren dan moet hij deel uitmaken van een internationaal, formeel of informeel netwerk van collega-onderzoekers." Met die stelling introduceert Deetman zijn notitie. Er zijn tal van redenen om meer dan voorheen de blik op het buitenland te richten: economische, want de VS en Japan moeten worden bijgehouden, en daarnaast ontstaan kansen voor de Nederlandse industrie in de zich ontwikkelende derde wereldlanden. Maar ook financiële, want voor grote projecten zijn de investeringen voor een klein land niet meer op te brengen. En ook wetenschappelijke: Nederland kan niet overal zelf aan de top staan. Daarom is het nodig dat internationalisering een "natuurlijk, onontbeerlijk" aspect wordt van het onderwijs en onderzoek in ons land. De onderwijsbegroting, ook deels in het teken van internationalisering, voegt daar nog een stelling aan toe: "De kennis van vreemde talen, en vooral van het Engels, moet aanhoudend een punt van zorg zijn." De attitude van wetenschappers en studenten moet dus veranderen, en

daarvoor wordt een lange lijst van mogelijkheden aangedragen, in weerwil van de beperkte middelen. Allereerst moeten zowel studenten als onderzoekers en docenten de grens over. Daarvoor is het nodig dat internationaal de studieprogramma's beter worden afgestemd. De Europese uitwisselingsprogramma's (Erasmus voor studenten en Comett voor onderzoekers) bieden de financiële mogelijkheden om te werken en te studeren in het buitenland. Om te stimuleren dat onderzoekers hun Nederlandse stek tijdelijk verruilen voor één in het buitenland, moeten er betere terugkeerregelingen tot stand komen. Voor de maatregelen, gericht op studenten en docenten, wordt volgend jaar twee miljoen uitgetrokken. Voorwaarde is dat de universiteiten er ook zelf geld aan besteden (door middel van "matching"; samenvoeging van fondsen). De bestaande initiatieven in Groningen en Maastricht krijgen voorrang, vanwege de "stimulerende voorbeeldwerking". Deetman wil verder dat onze onderzoekers er ook toe worden aangezet om functies te aanvaarden in internationale verenigingen van wetenschappers. Dit soort ervaring zou dan moeten meetellen bij promoties. De eerste verantwoordelijkheid voor dit alles legt Deetman bij de universiteiten. Zijn eigen rol is

afstandelijk, behalve wanneer de overheid bijvoorbeeld als verdragspartner optreedt. Ook de nu al in Nederland gevestigde instituten voor internationaal onderwijs krijgen meer geld (0,5 mln in 1988, 5 miljoen in 1992). Voorts moet worden geprobeerd om meer internationale onderzoeksinstituten naar ons land te halen. ZWO gaat de mogelijkheden daarvoor "systematisch verkennen". De bedoeling is dat "tweelingverbanden" tot stand komen met instituten uit andere landen, waarbij vooral wordt gedacht aan België, de Bondsrepubliek Duitsland, Groot-Brittannië en Frankrijk. Voorwaarde is wel dat de liefde van twee kanten komt. Ook andere landen moeten er geld voor beschikbaar stellen. De inhoudelijke invulling van de internationale relaties wordt gebaseerd op de stimuleringsprogramma's uit het Wetenschapsbeleid. Ten slotte zal een groeiend deel van de apparaatgelden voor de para-universitaire instituten worden besteed aan (grote) investeringen met een internationaal karakter. Nu is dit aandeel 25 procent (9 miljoen), over vier jaar moet het 30 procent zijn (12 miljoen).

Bert Bakker/UP

GRENS VIERDUIZEND STUDENTEN GEPASSEERD

Het totale aantal inschrijvingen van studenten aan de RL (dus zowel eerstejaars als ouderejaars) is de vierduizend gepasseerd. Op elf september stonden er in totaal 4070 studenten ingeschreven, waaronder 1290 eerstejaars.

Dit betekent dat de prognose van 1229 nieuwkomers voor de vier faculteiten ruim gehaald werd. Bovendien worden er nog steeds nieuwe aanmeldingen genoteerd.

Bij gezondheidswetenschappen zijn er inmiddels 488 nieuwkomers (prognose 411, geraamde capaciteit 325) en het is niet uitgesloten dat dit aantal oploopt tot vijfhonderd. Bij de Faculteit der Geneeskunde zijn er momenteel slechts 134 plaatsen ingevuld, dus hier zijn nog 16 inschrijvingen nodig om de numerus fixus van 150 te halen. Dit aantal zal overigens naar verwachting zonder problemen gehaald worden.

Het inschrijfverloop aan de juridische faculteit verloopt redelijk. Hier hebben zich 328 eerstejaars gemeld (inclusief deeltijders). De prognose van 360 (capaciteit 400) lijkt niettemin wat optimistisch.

De economische faculteit zit sterk in de lift met 340 inschrijvingen, zodat de prognose (308) inmiddels ruim werd overschreden en de geraamde capaciteit in het ontwikkelingsplan (350) benaderd wordt. De toenemende belangstelling voor de studie economie wordt bij de faculteit toegeschreven aan een aantal factoren: landelijk is er een groeiende interesse voor economie, het studiepakket werd uitgebreid met de afstudeervariant Internationaal Management en de faculteit heeft meer bekendheid gekregen, onder andere door de landelijke advertenciacampagne en door de gerichte wervingscampagne van de faculteit zelf. Een op korte termijn door de faculteit in te stellen onderzoek moet aantonen wat de invloed van beide acties is geweest. Hiertoe zal onder de studenten een enquête worden ingesteld.

De jongste cijfers over het inschrijfverloop laten zien dat er dit studiejaar aan de RL ruim 40% meer eerstejaars aan een studie beginnen dan in '86-'87. Een eerste oppervlakkige waarneming leert dat er bij de economische en juridische faculteit meer studenten van buiten Limburg komen dan in voorafgaande jaren. Het is echter voorbarig om hier conclusies aan te verbinden, omdat bij het Bureau Inschrijving de meeste achtergrondgegevens van de nieuwkomers pas eind deze maand verwerkt zullen zijn. De dagelijkse massale opkomst bij het bureau houdt een snelle afhandeling van dit materiaal tegen.

Emely Nobis

UNIVERSITEITEN DANKEN GROEI AAN VROUWEN

De groei van het aantal studenten op de universiteiten tussen 1984 en 1986 is volledig toe te schrijven aan de meisjes. Vorig jaar schreven er zich 65.130 in, een stijging in twee jaar met maar liefst 5.455 studentes. Het aantal jongens daalde iets, met 114 tot 107.183. De totale studentenbevolking groeide met 5.455 tot 172.313, een stijging van 3,3 procent.

Dat staat te lezen in het Onderwijsverslag 1986, dat door minister drs. W.J. Deetman gelijk met zijn begroting voor 1988 op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer is aangeboden. Het percentage vrouwelijke studenten bedroeg vorig jaar 37,8, tegen 35,7 in 1984. Op elke 100 studenten zijn er nu dus (bijna) 38 meisjes, tegen 62 jongens. Vooral de stijging in de medische richtingen valt op. Daar studeerden in 1986 bijna 1700 jongens minder, en 215 meisjes méér dan in 1984. Meisjes vormen er nu 42 procent van alle studenten (in 1984: 37 procent). Ook bij technische wiskunde, bestuurskunde, lichamelijke opvoe-

ding, letteren, gezondheidswetenschappen en economie zijn de meisjes sterk in opkomst. Meer in het algemeen zijn het de alfa- en gamma-richtingen en de landbouwwetenschap waar meer vrouwen gingen studeren. De belangstelling voor technische studies blijft daar bij achter. Deze tellen 8,9 procent meisjes onder hun studenten, tegen 7,3 procent in 1984.

De studie techniek en maatschappij in Eindhoven en Twente mogen zich wel verheugen in vrouwelijke belangstelling. Het aandeel van de vrouwen verdrievoudigde zich daar tot bijna 29 procent. In vijf van de 22 vakgebieden zijn de vrouwen in

de meerderheid. Dat zijn gezondheidswetenschappen (71 procent), toegepaste onderwijskunde (64 procent), letteren en geschiedenis (62 procent), de lerarenopleiding gezondheidswetenschappen (59 procent) en de sociale wetenschappen (eveneens 59 procent). Overigens voelen vrouwelijke studenten zich nog altijd beter thuis op het HBO dan op de universiteiten. Het afgelopen studiejaar bestond 44,5 procent van de studenten daar uit meisjes. In 1984 was dat echter al 43,7 procent, zodat het verschil tussen HBO en WO in dit opzicht wel terugloopt. Los van de verhouding tussen jongens en meisjes blijken zich grote verschuivingen over de verschillende studies voor te doen. De grootste groeiers in de afgelopen twee jaar waren gezondheidswetenschappen (56 procent meer studenten), toegepaste onderwijskunde (plus 50 procent), technische informatica (plus 48 procent), economie (plus 24 procent) en bedrijfskunde (plus 11 procent). Vooral de stijging bij economie is belangrijk. Het gaat daar om een stijging met liefst 3.407 studenten. Na economie is de stijging in

absolute cijfers het grootst bij de technische wetenschappen. Dat gingen 1761 studenten meer studeren - een stijging van ruim negen procent. Uitschieters naar beneden zijn tandheelkunde (min 26 procent als gevolg van beperking van de in-

stroom), de lerarenopleidingen gezondheidswetenschappen (min 23 procent), geneeskunde (min 7 procent) en theologie (min 6 procent).

Bert Bakker/UP

EGYPTISCH EREDOCTORAAT VOOR GREEP

De Suez Canal University in Ismailia heeft prof. dr. C. Grep een eredoctoraat toegekend. Grep krijgt het eerste eredoctoraat van de jonge Egyptische universiteit omdat hij als secretaris-generaal van Network geholpen heeft bij de opbouw. De medische faculteit van Suez Canal University heeft hetzelfde onder-

wijsmodel gekozen als Maastricht en de andere Network-universiteiten.

Op 8 oktober studeren in Ismailia de eerste artsen af. Tijdens de ceremonie die voor die gelegenheid is georganiseerd, zal ook het eredoctoraat aan prof. Grep worden uitgereikt.

door Bart Brouwers

Tevreden

Slechts 6,3 procent van Utrechtse studenten is ontevreden over hun universiteitsblad. Dat blijkt uit een enquête die het 'U-blad' onder zijn lezers heeft uitgevoerd. De luchtige achterpagina, onderwijsberichten en andere nieuwtjes en de kleine advertenties worden het meest gewaardeerd. Achtergrondbeschouwingen en de brievenrubriek laten de meeste lezers liever schieten. Boeiend vindt men het blad niet, maar echt saai evenmin. Het niet-wetenschappelijk personeel is het meest tevreden over het U-blad, de studenten zijn redelijk tevreden, terwijl vooral het wetenschappelijk personeel zich enigszins ontevreden betuigt. Studenten steken trouwens meer tijd in het lezen dan wetenschappers. (U-blad)

Jaarboek

Het komt helaas nogal eens voor dat pas afgestudeerden geen baan kunnen vinden. De tijd dat studenten via hun hoogleraar ergens binnen konden rollen, lijkt door de hendaagse massaliteit van het universitaire onderwijs definitief voorbij. Twee Amsterdamse economiestudenten bedachten daarom een nieuwe manier voor de verkoop van academici: een jaarboek van afgestudeerden. Het jaarboek dat vlak voor de zomer verscheen, bevat vijfhonderd profielen van (bijna) afgestudeerden van veertien verschillende studierichtingen. Met foto en curriculum vitae presenteren zij zich aan het bedrijfsleven, in de hoop ergens een plaatsje vrij te vinden. Volgens de rector magnificus van de Vrije Universiteit is het jammer dat "bepaalde Amerikaanse gewoontes hier nog niet accepté zijn". De sociale cultuur in Nederland is er volgens hem debet aan dat 'het zich verkopen' hier nog aan grenzen gebonden is. Maar gelukkig is zijn universiteit met dit initiatief weer een stapje dichterbij een verstrengeling van bedrijfsleven en universiteit, zo voegt de rector er aan toe. (Ad Valvas)

Topsport

Topporters aller landen, verenigt U! En wel in Groningen, alwaar de plaatselijke universiteit de poorten wijd open heeft staan voor een ieder die op sportief gebied boven de grijze middelmaat uitstijgt. Er worden 'studiesportovereenkomsten' gesloten die het de studenten mogelijk moeten maken naast de studie wat extra aandacht te besteden aan de eigen sportspecialiteit. Studenten zullen de mogelijkheid krijgen de studieduur te verlengen, de militaire dienst uit te stellen en verplichte studie-onderdelen aangepast te krijgen. Bovendien komen er voor dit keurcorps persoonlijke tentamenregelingen. Volgens Youp van 't Hek houdt dit onherroepelijk in, dat Groningen binnenkort door stankoverlast tot de te vermijden plaatsen zal gaan behoren. "Zelf valt die lucht hen niet op, maar topsporters stinken vreselijk. Je ruikt de zuurgraad van hun hamstrings en

dat is een vreselijke bunzinggeur." Daarbij kan het volgens Van 't Hek nooit goed zijn naast iemand in de collegebanken te zitten die klaarwakker is en alsmat slimme vragen stelt. "Daar word je als student niet wijzer van". Hij verwacht dat het mooie Groningen binnenkort vergeven zal zijn van de oostduitse a-sexuelen, die al bij het uitgaan van de film van zeven uur hun raam opengooien en 'sssstt' roepen. (NRC Handelsblad)

Symmetrie

Na tien jaar de bijzondere leerstoel 'geschiedenis van de geneeskunde' bekleed te hebben, neemt de Leidse hoogleraar mevrouw Luyendijk-Elshout afscheid van de universiteit. In die tien jaar stuitte zij regelmatig op niet begripbare reacties van andere medici die een dergelijke leerstoel maar zonde vonden: er was nog zoveel te doen in de ontwikkeling van de geneeskunde van nu. De hoogleraar zelf heeft de positie van haar vakgebied dan ook al bij haar oratie in 1977 beschreven als het 'stiefkind van Clio'. "Ondanks alle wetenschappelijke inspanningen zal ziekte altijd een onverbreekelijk deel van het menselijk bestaan blijven", concludeert Luyendijk niet zonder pessimisme

tijdens haar afscheidstoespraak. Een van de grootste trekpleisters van het Leidse anatomisch museum, is volgens de scheidende hoogleraar de achttiende eeuwse collectie van Albinus. Deze was bijzonder geïnteresseerd in het perfect geproportioneerde menselijk lichaam. Dat uitte zich onder meer in een obsessie voor de symmetrie. "Alleen met het hart kwam hij in moeilijkheden. Een mens heeft maar een hart en dat zit links. Wat moet je daar nu mee?" (Mare)

Reclame

De Technische Universiteit van Delft heeft dit jaar minder studenten gekregen dan gewent. Men gaat ervan uit dat dat lag aan de reclamecampagnes van de andere universiteiten, terwijl de TUD zich op dat gebied totaal onbetuigd liet. Herman Wigbold, interim-hoofd voorlichting, heeft al een plannetje: een enorme reclamezuil bovenop het gebouw dat vlak langs de snelweg ligt. Ook CvB lid Waaijers beziet twee maal per dag, wanneer hij over die snelweg rijdt, "het enorme potentieel om de herkenbaarheid van de TU Delft te vergroten." De kosten blijven voorlopig het grote struikelblok. "Iedereen vindt het

prachtig, maar als ik straks met een kostenplaatje aankom van meer dan een ton, dan komt er toch een andere reactie. Het wordt een afweging tussen pracht en kosten." (Delta)

boeken
in heel linnen
in leer
met goudopdruk
in perkament

maar ook stencils,
proefschriften, e.d.

handboekbinderij
arno lipsch

hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel. 043.625889
als u vakwerk op prijs stelt

In onze koffie-shop kunt u iedere dag zeker twee verschillende soorten hartig gebak proeven, zoals preitaart, champignontaart of pizza.

Uiteraard zijn er ook belegde broodjes, saucijzenbroodjes of kaasbrooches.

Verder is er een gezellige leestafel met veel literaire bladen ter uwer beschikking.

Iedere dag minstens zeven soorten verse vlaaien in diverse groottes.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

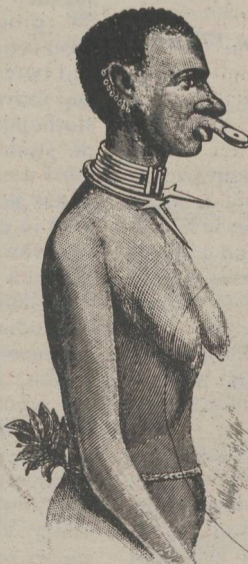
Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

STANLEY

Als scharrelaar moet je een beetje geluk hebben. Zo'n vijftien jaar geleden gaarden "randjongeren" voor hun armlastige soos in de randstad geld bijeen via een boekenmarkt. Waar de sleetse boeken vandaan kwamen, is nooit helemaal duidelijk geworden. In elk geval was het merendeel morsige pulpliteratuur. Tussen de stapels "Saffieren", "Het Beste" en ingebonden streekromans, lag "In Afrika's donkere wildernissen - Tweede deel" door Henry M. Stanley. Het eerste deel was nergens te vinden, maar voor vijf gulden werd ik de gelukkige bezitter van dit 580 pagina's tellend reisverslag van de avontuurlijke journalist uit Wales. De prijs werd bepaald naar de omvang!

De buitenkant van het boek is onaanzienlijk. De zwartlinnen rug met gouden letters is gehavend, evenals de kaft die beplakt is met bruinrood marmerpapier. Vermoedelijk is het ooit opnieuw gebonden, want het portret van Stanley, dat volgens de "Lijst der Platen" op het schutblad moet staan, is verdwenen. Van binnen is het prachtig. Stevig glanspapier met kloekke letters, een titelpagina waarvoor de zetter eens flink zijn letterbak heeft uitgepakt, fraaie ornamenten aan het begin en eind van elk hoofdstuk en geïllustreerd met gravures van verschillende hand. Helaas vermelden de uitgever, de gebroeders E. & M. Cohen uit Arnhem-Nijmegen, niet het jaar van verschijnen. Het is vermoedelijk zo'n tachtig jaar oud, want de schrijver heeft nog toestemming gegeven voor deze Nederlandse bewerking van zijn "Through the Dark Continent". Henry Morton Stanley, ongewent geboren als John Rowlands, stierf op 10 maart 1904, tweeënzestig jaar oud. Hij werd begraven in Pirbright, Surrey onder een schonkeg steen, hoewel hijzelf liever in Westminster Abbey had gelegen naast David Livingstone. Hij had deze verloren gewaande ontdekkingsreiziger uit "donker Afrika" teruggebracht naar de bewoonde en beschaafd geachte wereld en vervolgens zijn werk, het ontsluiten van "donker Afrika" afgemaakt. Aanvanke-

rode oren

FEN BAVIRAANSCHÉ SCHOONE.

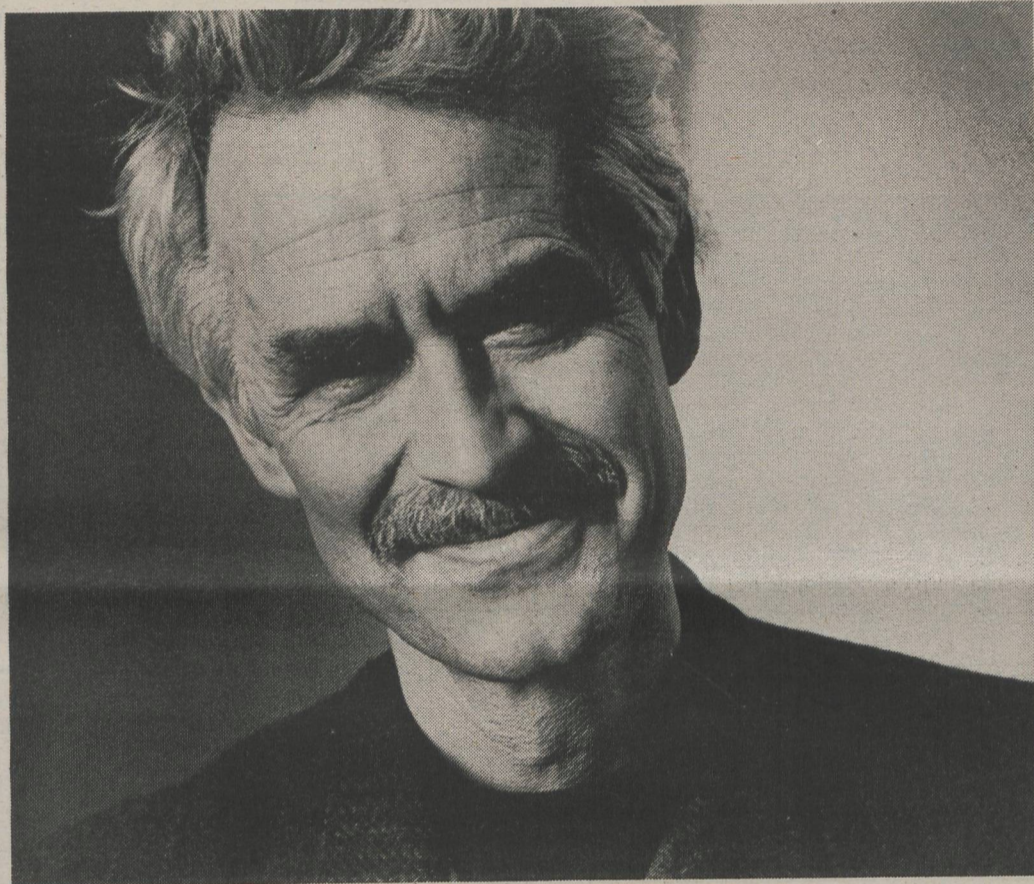
lijk werden zijn reisverslagen in Engeland beschouwd als duimzuigerij. Stanley had ooit de fout begaan grote oversteek te maken naar de nieuwe wereld om zich te laten adopteren door een Amerikaan, nadat hij door zijn eigen familie in een armenhuis was gestopt. Dat nu juist die "luidruchtige, brutale Yankee" de faam kiel van "hun" Livingstone overnam, zat de Britten niet lekker. Maar uiteindelijk moest men toegeven dat Stanley's verhalen belangrijk waren, vooral voor de eigen koloniale expansie en buitenlandse politiek. Zijn derde en laatste ontdekkingsreis maakte Stanley tussen 1887 en 1889. Zij had een tweeledig doel: de voorbereiden van de vestiging van een Brits Protectoraat in Oost-Afrika en het ontzetten van Emin Pacha, gouverneur van de Equatoriale Provincie van Egypte. Hij was in handen gevallen van, wat we nu zouden noemen, "opstandige rebellen". Over de "Opsporing van en terugkeer met Emin Pacha" gaat het tweede deel van Stanley's verhaal. Het is met stroeve pen geschreven, geen literaire franje, maar nauwgezette verslaggeving gedocumenteerd met brieven en dagboekfragmenten van medereizigers. In de "Aanhangsels" wordt de tocht nog eens van dag tot dag neergezet, met een minutieuze opsomming van de kosten. Slechts zelden gaat Stanley zich te buiten aan persoonlijke ontboezemingen. Zoals Pacha: "Hij is zes voet lang, zwaarlijvig, ongeveer vijftig jaar oud en zoo zwart als kool, ik ben haast genegen van hem te houden; want de boosaardige, iemands dood zoekende samenzweerder is altijd mager." Ook de beschrijving van het landschap blijft Stanley nuchtere waarnemer, die van eventuele ontroering stand heeft gedaan. Zware kost dus. Meer om plaatje te kijken dan om in te lezen. Ik zoek nog steeds naar het eerste deel!

Lucia Geurts

Niet intra-, niet extra-, maar transmuraal

CREBOLDER: OVER DE MUUR EN TERUG

De medische opleiding moet niet intramuraal en niet extramuraal, maar transmuraal gericht zijn. Studenten moeten leren dat de gezondheidszorg bestaat uit twee gelijkwaardige elementen die elkaar aanvullen: de eerste en de tweede lijn. Daarom moeten zij meer dan nu het geval is "patiënt-gericht" leren. Dat stelt hen in staat het eigen karakter van de eerstelijns zorg ten opzichte van de tweede lijn op zijn waarde te leren schatten.

Crebolder: relaties opbouwen (foto Franco Gori)

Met dat credo heeft prof. dr. Harry Crebolder, hoogleraar ter coördinatie van het onderwijs in de eerstelijns gezondheidszorg vorige week zijn ambt aanvaard. Naast zijn coördinerend werk aan de medische faculteit blijft Crebolder actief als huisarts in het gezondheidscentrum Withuis in Venlo, waarvan hij een van de oprichters is. Het is Crebolders taak om het contact van de faculteit met het eerstelijns veld te bevorderen en het pre-n postdoctorale programma samen met zijn klinische pendant op elkaar af te stemmen. Sinds zijn komst naar Maastricht heeft Crebolder al iets zichtbaar kunnen maken van zijn bedoelingen. Binnenkort wordt een begin gemaakt met een experiment, waarin tweedejaars studenten in contact worden gebracht met gezinnen, die op een of andere manier met gezondheidszorg te maken hebben: het ene, omdat er pas een kind geboren is, het andere omdat het een gehandicapt kind heeft en weer een ander omdat het een chronisch zieke bejaarde verzorgt. Crebolder verwacht van dat soort experimenten dat de student ziet wat er in de eerste lijn voor mogelijkheden aanwezig zijn. Volgens hem worden die nog steeds onvoldoende benut.

Amateuristisch

Crebolder heeft de afgelopen jaren enig pionierswerk verricht door in

Venlo het Gezondheidscentrum Withuis mede op te richten. Hij had de belangstelling voor een betere organisatie van de eerstelijns zorg gekregen van de Nijmeegse hoogleraar Huygen, die zelf ook zijn huisartsenpraktijk aanhield na zijn benoeming tot hoogleraar. "Bij het opzetten van het gezondheidscentrum hadden we een vrijblijvend contact met het Nijmeegs Huisartseninstituut. Dat was heel nuttig, maar niet genoeg om alle problemen die we tegenkwamen te kunnen oplossen. Als je verder wilde gaan, had je een formele binding met een universiteit nodig om het onderwijs en onderzoek uit de amateuristische sfeer te halen. Toen hebben we contact gelegd met de faculteit in Maastricht, want die zat weer met het probleem dat ze niet verder kwam in de eerste lijn zonder samenwerking met het veld". Withuis is op die manier een van de eerste huisartsenpraktijken geworden, waarmee de universiteit een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten. Daarin is geregeld dat er ieder jaar een plan wordt opgesteld, waarin alle afspraken worden opgenomen op het gebied van onderzoek en onderwijs, tot een waarde van één formatieplaats. De universiteit detachteert in ruil daarvoor een huisarts. Ieder jaar mogen vier studenten drie maanden lang hun PMOH-stage komen doen en komt een wisselend aantal studenten kennismaken met de eerstelijns ge-

zondheidszorg in het kader van de Oriëntatie Eerste Lijn. Tenslotte zullen komend jaar de eerste vier studenten via Withuis hun gezinsproject gaan volgen. Dergelijke contacten met de praktijk zijn onmisbaar voor de vorming van medische studenten, vindt Crebolder. Het credo uit zijn intrede kan op die manier worden toegepast. "Het is ontzettend belangrijk dat de student met eigen ogen ziet waartoe de eerste lijn in staat is. Als hij met eigen ogen ziet dat een patiënt daar een adequate behandeling kan krijgen, zal hij dat zijn leven lang niet vergeten. Hij kan zien hoe een patiënt die van de eerste van de tweede lijn is gegaan een natuurlijke weg terug kan volgen naar de eerste lijn. Iemand die een hartinfarct heeft gehad, hoeft niet zijn hele veredere leven bij de specialist onder behandeling te blijven".

Ambachtelijk

Nu moet gezegd worden dat Withuis niet de eerste de beste praktijk is op de hoek van de straat. Het is een samenwerkingsverband tussen vier praktijken met zes artsen en tienduizend patiënten. Verder is er een voorziening voor wijkverpleging en maatschappelijk werk in het centrum ondergebracht, is er een fysiotherapie-praktijk aan de overkant van de straat en een apotheek om de hoek. "Als je een ambachtelijk goede kwaliteit van je zorg kunt

bieden en een goede service, met diensten als een EHBO en een zui-gelingenbureau, dat door de eigen huisarts en wijkverpleegkundige wordt bemand, kun je een zeer groot deel van de zorg dicht bij de patiënt en zijn leefwereld houden", zegt Crebolder. Voor hem is het zeker geen lood om oud ijzer of je dergelijke diensten nu haalt in het ziekenhuis of bij je huisarts. De laatste werkt in veel gevallen goedkoper en bovendien wordt in de eerste lijn de autonomie van de patiënt over zijn leefwereld meer gerespecteerd. Het ziekenhuis biedt meer cure dan care, handelt methodisch vanuit voornamelijk biomedische kennis en herleidt een gezondheidsprobleem tot zijn somatische aspecten. De huisarts daarentegen betreft meer sociale en psychologische kennis in zijn handelen. Dit onderscheid noemt Crebolder in navolging van Philipsen de "functionele" tegenover de "substantiële" rationaliteit. Dat onderscheid heeft in zijn ogen meer betekenis dan het oude onderscheid van het "medische" tegenover het "sociale" model. De pogingen om de laatste twee te verenigen hebben de groei van samenwerkingsverbanden in de eerste lijn aanzienlijke vertraging bezorgd. "Substantiële rationaliteit staat voor begrippen als zingeving, beleving, communicatie en eigen leefwereld. Deze berust op het vermogen de wereld te beleven als een geordend, geïntegreerd geheel".

Obstakels

Volgens de Basisfilosofie van de Rijksuniversiteit Limburg had de faculteit een zeer nauwe relatie moeten opbouwen met de eerstelijns voorzieningen in haar omgeving. Die had dan moeten leiden tot een beter evenwicht met de tweede lijn. Daarvan is tot nu toe weinig terechtgekomen, stelt Crebolder vast, al maakt hij een uitzondering voor het onderwijs. Voor het moeizame academiseringsproces in de eerste

lijn wijst hij drie oorzaken aan. Ten eerste zijn er de tegengestelde belangen tussen de faculteit en het veld: de faculteit wil het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek zo goed mogelijk in orde hebben, de werkers in het veld willen goede gezondheidszorg bieden. Bij samenwerking met het academisch ziekenhuis voelt de faculteit dat onderscheid nauwelijks als een bezwaar, maar in de eerste lijn laat de arts-patiënt relatie die vermening minder toe. Daarbij komt als tweede bezwaar dat de scheiding tussen onderwijs en onderzoek: huisartsen werken graag samen als het op onderwijs aankomt, maar voor onderzoek bestaat veel minder animo. Een mogelijke oplossing is de twee elementen dichter bij elkaar te brengen. "Je moet serieus werk maken van het terugkoppelen. Als je tegen de huisarts, die gegevens ter beschikking stelt, zegt: ik stuur je scriptie wel op, dan verpest je het voor de volgende keer. Je moet er bij iedere dienst voor zorgen dat er voor hem iets tegenover staat". En als derde obstakel voor een soepel academiseringsproces ziet Crebolder ten slotte de verwevenheid van patiëntenzorg en academische taken. De personen die daarmee belast worden, moeten met een been in de praktijk staan en met het andere in de universitaire denkwereld. "Men mag slechts onderwijzen wat men zelf doet". Om de belangen van de faculteit en de regio nader tot elkaar te brengen stelt Crebolder voor om een nieuwe voorziening te creëren. De vakgroep Huisartsgeneeskunde zou de ideale plaats zijn voor het "inventariseren, faciliteren en innoveren" van de mogelijkheden tot samenwerking. Daarmee wordt nu een begin gemaakt. Oorspronkelijk was als naam bedacht "Bureau Eerste Lijn", maar volgens Crebolder wekt dat een te administratieve indruk.

Jacques Herraets

PROPADEUSE VOOR IEDEREEN GELIJK?

Mag een universiteit aan een student, die elders de propedeuse heeft gehaald, maar voor het doctoralexamen naar een nieuwe instelling overstapt, aan die student aanvullende eisen stellen? Over die vraag is een discussie ontstaan tussen D'66-kamerlid Nuis en minister Deetman, die er toe heeft geleid dat de invoering van een nieuw Academisch Statuut, gepland voor 1 september, is uitgesteld. Deze week zal de vaste kamercommissie voor onderwijs over de kwestie vergaderen. De situatie waarin de studie na het afleggen van de propedeuse in een andere stad wordt voortgezet kan zich bijvoorbeeld voordoen als gevolg van de krimp- en groei-operatie, waarbij faculteiten worden gesloten. Het nieuwe Academisch Statuut, een uitwerking van de nieuwe wet op het wetenschappelijk onderwijs, bepaalt dat bij een dergelijke overstap door de ontvangende faculteit geen extra eisen mogen worden gesteld. Gevolg is dat verschillen in propedeuseprogramma's niet meer kunnen worden verdisconteerd: de student mag zonder meer deelnemen aan het doctoraal. Dat is in tegenspraak met het oude statuut, dat wel de mogelijkheid

van extra eisen openliet. Deetman schrijft dat die bepaling eigenlijk in strijd was met de wet en nu wordt rechtgezet. "Propedeuse is propedeuse", aldus de bewindsman. Nuis betoogt dat nergens in de totstandkoming van de WWO gewag is gemaakt van het voornemen om de bestaande situatie te wijzigen. Volgens hem moet het ook in de toekomst mogelijk zijn rekening te houden met verschillen tussen faculteiten. Wil een instelling nadere eisen stellen dan moeten die volgens hem verrekend worden in de totale studielast van het doctoraal. Tegenover die eisen moeten dan bijvoorbeeld vrijstellingen staan, zodat het niet onmogelijk wordt gemaakt om te 'verhuizen'. De achtergrond van het vraagstuk wordt gevormd door de vrijheid van universiteiten en faculteiten om naar eigen inzicht de examenprogramma's vast te stellen. De faculteit is volgens de wet verantwoordelijk voor het onderwijsniveau en de examens en sommige universiteiten zijn bang dat de waarde van het doctoraal-diploma door de nieuwe bepaling wordt ondergraven.

Bert Bakker/UP

Juridische faculteit wil European Legal Studies

MEESTERS GAAN MET ELS NAAR ENGELAND

Het buitenland lonkt. Nog geen week na de presentatie van de strategienota van het college van bestuur, waarin internationalisering als een der opgaven voor deze universiteit werd genoteerd, discuteert de wetenschappelijke staf van de juridische faculteit over een mogelijke nieuwe variant: European Legal Studies. Een aanloopje tot een European Law Faculty in Maastricht, zoals prof. C. Flinterman als hoopvol toekomstperspectief schilderde? Of voorlopig nog een kleinschalig samenwerkingsproject met de juridische vakgroep van de universiteit van het Britse Lancaster? En wie krijgt er straks de meeste moeite met de vreemde talen, de studenten of de docenten?

De opkomst van de medewerkers in het bovenzaaltje van de Nieuwenhof is niet slecht. Nogal wat juridische staffleden blijken belangstelling te hebben voor dit initiatief, het eerste dat een echt internationaal gericht programma beoogt te leveren aan hun faculteit. Een korte inleiding in het Nederlands van Kees Waaldijk, coördinator van het project aan de Maastrichtse kant, volstaat om Chris Gane, 'Head of the Department of Law' uit Lancaster, aan de verzamelde juridische docenten voor te stellen. Daarna is het afgelopen met de vertrouwde moedertaal en schakelt men achteloos over naar een bijna twee uur durende discussie in het Engels. Zo ongeveer zullen ook de toekomstige werkgroepsbijeenkomsten in het kader van de European Legal Studies (ELS) eruit gaan zien. Dan echter zullen het niet slechts docenten zijn die een brede accentvariatie ten toon spreiden, maar Nederlandse studenten en hun Britse, eventueel ook Duitse collega's.

Want dat is waar Waaldijk en de zijnen op aansturen. Uitgangspunt voor de ideeën vormden de al bestaande contacten met de juridische afdeling van de universiteit in Lancaster, die tot nu toe resulteerden in een periodieke uitwisseling van kleine groepjes studenten en, zo nu en dan, docenten. Maar men wil, aan beide zijden van het Kanaal, nieuwe wegen inslaan. De drang tot uitbouw en verdere profilering van de studierichting, en de gedachte om dat vooral te doen door de internationale markt te betreden, bleek zowel in Maastricht als in Lancaster sterk te leven. "We hebben sowieso veel gemeen met elkaar", verklaart Waaldijk. "Het gaat bij hen zowel als bij ons om jonge instellingen, die nog relatief klein zijn en die met iets nieuws moeten komen om eruit te springen. Ook in het onderwijsstelsel zijn er parallellen. Het Engelse systeem is van zichzelf al meer 'case-oriented' dan 'rule-oriented', net zoals hun rechtsstelsel trouwens. De docent staat er in het algemeen wel centraal, maar ook dat is in Lancaster net wat minder dan elders. Dus zonder nu te beweren dat zij net zo'n probleem-georiënteerde opzet kennen als wij, is er toch wel sprake van affiniteit. Dat geldt tevens op het persoonlijke vlak; ze hebben daar over het algemeen jonge medewerkers, net als wij, en de indruk bestaat dat we redelijk gelijkgestemd zijn. Dat zijn allemaal voordelen om iets van de grond te krijgen."

Cees Waaldijk en Chris Gane (foto Franco Gori)

Rondtrekken

Dat 'iets' moet dus de gezamenlijke opleiding European Legal Studies worden, die in totaal anderhalf jaar zou moeten duren. Steeds zullen ongeveer tien tot vijftien studenten van de ene deelnemende faculteit naar de andere trekken. Een half jaar brengen ze door aan de eigen universiteit, de twee overige halve jaren aan twee universiteiten in verschillende landen. Naast Lancaster zijn er daarom contacten met de eveneens jonge juridische faculteit van het Duitse Trier, maar die zijn in een zo pril stadium dat er nog niet echt rekening mee kan worden gehouden. Volgens Waaldijk is het niet de bedoeling dat de studenten zich uitsluitend met Europees recht gaan bezighouden. Veeleer gaat het om de invloed van internationale regelingen (waaronder Europese) op het nationale recht van de verschillende landen. Er zou gedoed moet worden aan de hand van bepaalde thema's of rechtsgebieden, die steeds per deelnemende universiteit zouden moeten verschillen. "We bieden de studenten geen doorlopende cursus in bijvoorbeeld arbeidsrecht in de verschillende landen; nee, we willen ze vaardigheden bijbrengen om in andere rechtsstelsels uit de voeten te kunnen. Dus inderdaad een portie milieurecht hier, een portie contractenrecht daar. Allemaal liefst in de taal van het betreffende land. Perspectieven op werk liggen wat ons

betreft vooral in de gewone rechtspraak van advocaten, bedrijfsjuristen, ook van ambtenaren, die regelmatig te maken hebben met kwesties die de nationale grenzen overschrijden. Daar ligt de vraag naar op deze manier geschoolde mensen. Opleiden voor banen in internationale organisaties is niet echt de bedoeling. De EG-organen hebben altijd gigantische aantallen aanmeldingen voor hun vacatures, en die hebben hun eigen interne opleidingen. Daar hoeven wij niet nog eens bij."

Studiepaden

In Lancaster zal de opleiding op een andere manier in het curriculum worden verwerkt dan in Maastricht. De normale cursusduur is daar drie jaar. Dat is een al te benauwd keurslijf om inpassing van ELS mogelijk te maken. Gane heeft dan ook voorgesteld om een aparte studierichting van vier jaar te creëren, waarbij de studenten in de eerste twee jaar de juridische vakkennis wordt bijgebracht, aangevuld met talen. Het derde jaar wordt in het buitenland doorgebracht, bijvoorbeeld (deels) Maastricht, en het vierde jaar wordt dan besteed aan de completering van de nationale en internationale juridische kennis. Voor Maastricht bestaan andere plannen. Daar is het de bedoeling ELS in de vorm van een zogenaamd studiepad aan te bieden. De discussie over het instellen van die studie-

paden is in de faculteit nog niet helemaal beëindigd, maar er wordt nauwelijks aan getwijfeld dat ze er zullen komen. Zij moeten de mogelijkheid bieden om na een basistraining van tweeënehalf jaar een iets specialistischer route te volgen, die tot op zekere hoogte gestructureerd kan worden. European Legal Studies zou een van die studiepaden kunnen zijn.

Erasmus

Ofschoon de plannen voorlopig nog geheel stoeien op twee pijlers, Maastricht en Lancaster, reiken de ambities van Waaldijk en Gane verder dan dat. Alleen al om de beoogde Europese invalshoek tot stand te brengen is zeker nog een Duitse im Bund nodig, en liefst meer. Contacten met Trier zijn er al, maar nog zeer embryonaal. Ook in Trier gaat het om een jonge faculteit. Een paar soortgelijke faculteiten elders in Europa zijn aangeschreven. Waarom niet wat meer gerenommeerde instituten benaderd? Waaldijk: "Wij hebben het idee dat we niet aan hoeven te komen bij Cambridge of Oxford, Leuven of Coimbra. Dat zijn zulke gevestigde eeuwenoude universiteiten, met zoveel onderlinge contacten, die hebben het niet nodig om met een Maas-

heeft weinig vertrouwen in de passing van ELS in het gewone doctoraal programma. "Ik vrees dat de basis te smal is als er maar tweeënhalve jaar aan voorafgaat. Een studie zou veel productiever zijn, dit als een postdoctorale opleiding werd opgezet", verklaarde Van Ven. Afgezien van een inhoudelijke repliek (alle studiepaden kent een even lange vooropleiding, geven toch toegang tot de meest titel) was daar ook nog het ultieme argument van de jaren tachtig: geld. Eerste fase studenten krijgen wel een studiebeurs, die in de tweede fase niet. Andere financieringsbronnen zouden dan aangesproken moeten worden, en die zijn moeilijk te mobiliseren. Het is dan ook bedoeling om de ontwikkeling van het studieprogramma en de uitwisseling van studenten tussen de culturen zoveel mogelijk met gesten beurzen te laten plaatsvinden. Erasmus of een ander EG-fond draait hopelijk op voor extra collegegelden en reis- en verblijfkosten. Maar er is nog een moeilijkheidsdeels vanwege die financieringsproblemen: Erasmus zal slechts kunnen voorzien in de kosten van een gering aantal studenten. Dat betekent dat er geselecteerd moet worden, maar hoe doen we dat, en mag dat volgens de wet überhaupt worden in de eerste fase, vroeg Waaldijk zich vertwijfeld af. "Ach, de wet we zijn juristen, en als WIJ daar niets op kunnen vinden..." klonk het monter uit een hoek. Dat er geselecteerd moet gaan worden is buiten kijf, ook al omdat het zwaar programma zal zijn waarvoor al wat talenkennis voor nodig is. Alleen voor de beste studenten dus. Die talenkennis is ook op zichzelf problematisch. Voor de Nederlandse studenten nog het minst, al is het huidige niveau niet bij uitstek jant is en extra cursussen ongetwijfeld nodig zullen zijn, zeker voor (tegenwoordig) relatief slecht behoorde talen als het Frans. Maar wat te denken van Britse studenten die in Maastricht in het Nederlands een cursus zouden krijgen? En dan voor een half jaar, om daarna te voorbeeld naar Duitsland te gaan. Die studenten zouden van het begin af aan talen in hun pakket moeten opnemen. Met name voor het Nederlands zal dat een enorme investering betekenen, met een vrij meginale opbrengst. "Onhaalbaar, niemand is zo gek", concludeert Wies Rayar, vertaalster en best met het 'recht en linguïstiek'-programma aan de faculteit. Vandaar haar suggestie het Nederlands te laten vallen en de cursus in Maastricht in een andere taal te geven. "Maar dat betekent dat wij als docenten straks de leerstof in drie talen zullen moeten gaan schrijven, dat moeten jullie je wel realiseren, werd er meteen door een ander ge waarschuwd. Het gewenste niveau van talenkennis staat niet los van de discussie over de eindtermen van de opleiding. Ook daar is nog onenigheid. Sprak Waaldijk nog over het "leren omgaan" met vreemde rechtsstelsels, prof. Cees Flinterman rept van "het grondig vertrouwd raken met op zijn minst één vreemde rechtstaat en één vreemdstelsel". Dat zoiets moeilijk te bereiken zal zijn als de studenten twee keer zes maanden aan verschillende universiteiten verschillende thema's bestuderen, geeft hij toe. "Het moet allemaal nog diepgaand besproken worden", vindt Flinterman.

Postdoctoraal

De hele onderneming staat nog in de kinderschoenen: reden voor Cees Waaldijk en de commissie buitenland van de faculteit om de hearing voor de medewerkers te organiseren. Misschien dat daar nog wat nuttige suggesties uit voort zouden komen, was de gedachte. En suggesties, inclusief kritische opmerkingen, kwamen er zeker. Faculteitsdecaan prof. Theo van Boven

Wammes Bos

studium generale

Bulletin

Jaargang 6 nummer 1

Het Studium Generale bulletin is een uitgave van het Studium Generale te Maastricht. Het verschijnt drie tot zes maal per jaar en is bestemd voor studenten en medewerkers van het W.O. en het H.B.O. te Maastricht. Op verzoek kunnen overige geïnteresseerden het bulletin thuis gestuurd krijgen.

G e d a r e f

Het bureau Studium Generale

De programma's van het Studium Generale worden georganiseerd door het bureau Studium Generale, dat gehuisvest is in het voormalige Gouvernement aan de Bouillonstraat te Maastricht. De medewerkers zijn als volgt telefonisch te bereiken:
Jacques Reiners en Peter Verberne 043-887777, toestel 366.
Marja de Melker en Frits Nies 043-887777, toestel 219.

Informatie

De activiteiten van het Studium Generale worden aangekondigd via het bulletin dat als bijlage bij de Universiteitskrant Observant verschijnt. De Observant wordt ten behoeve van de R.L.-studenten via de faculteiten verspreid. Studenten van het HBO kunnen de bulletins bij de diverse instellingen aan de balie verkrijgen. Op verzoek wordt het aan overige belangstellenden gratis toegestuurd. Daarnaast kondigen wij de programma's aan via artikelen in de plaatselijke en regionale pers en middels affiches in de stad.

De doelstelling van Studium Generale

Uitgaande van de taken van het wetenschappelijk onderwijs heeft het Studium Generale als taak naast en in samenwerking met de faculteiten te zorgen voor aanvullingen op het gebied van de individuele, sociale en culturele vorming en het inzicht in de samenhang der wetenschappen te bevorderen.

Slechts een gedeelte van wat men na een universitaire studie wordt geacht te kunnen en te kennen, wordt aangeleerd via het bestaande onderwijssysteem. Waarom de studieduur de laatste jaren is afgenomen, is er steeds minder tijd beschikbaar gekomen voor diverse vormen van algemene ontwikkeling. Het Studium Generale nu tracht in deze leerste te voorzien.

Het Studium Generale in Maastricht richt zich met zijn activiteiten niet alleen op studenten van het wetenschappelijk onderwijs maar ook op studenten van het hoger beroepsonderwijs. In zijn programma stelt zij dan ook naast onderwerpen uit de gezondheidszorg, de economie en de rechten, thema's uit de beeldende kunst, het theater, de muziek en de architectuur aan de orde. Bijzonder aan het Studium Generale is het feit, dat de activiteiten, die gedeeltelijk een meer algemeen karakter hebben, ook voor belangstellenden uit de regio toegankelijk zijn. Hiermee geeft het Studium Generale uiting aan de wens van de Rijksuniversiteit Limburg om naast een economische ook een sociale en culturele betekenis te hebben voor de regio Zuid-Limburg.

Eind 1985 heeft een team van zes studenten van vier Nederlandse universiteiten op verzoek van de gemeente Gedaref in Soedan een verkennend onderzoek gedaan ter voorbereiding van enkele ontwikkelingsprojecten in de stad. Zij hebben daar drie maanden lang rondgefietst, metingen verricht en met mensen gepraat.

De tentoonstelling geeft de impressies weer van twee van hen, de inmiddels aan de Technische Universiteit Eindhoven afgestudeerde ingenieurs Luc Vrolijk en Peter Trago.

Op zo'n dertig grote panelen schetsen de makers middels foto's, tekst en tekeningen het leven in Gedaref. Deze stad van 150.000 inwoners in Oost-Soedan ligt weliswaar in het gebied van de Sahel, waar hongersnoden, burgeroorlog, vluchtelingen en een oprukkende woestijn het beeld bepalen. Toch is er meer: mensen en hun werk, huizen en straten. Chaos en ellende is maar een deel van het verhaal. Gedaref overleeft niet alleen, maar ontwikkelt zich ook. Dat wil de tentoonstelling duidelijk maken. Het leven is er niet alleen anders dan bij ons, veel dingen betekenen ook iets anders in deze samenleving: wonen in een hut bijvoorbeeld is geen teken van armoede.

Voorlichting geeft inzicht in de problemen van de derde wereld en de manier waarop wij bij de ontwikkeling kunnen helpen. Deze tentoonstelling draagt een steentje bij.

Lokaties

De activiteiten van het Studium Generale worden op de volgende plaatsen georganiseerd:

Aula Jezuiten klooster,
Tongersestraat 53:
lezingen, literaire avonden, films, video

Collegezaal Nieuwenhof,
Zwingelput 4:
lezingen

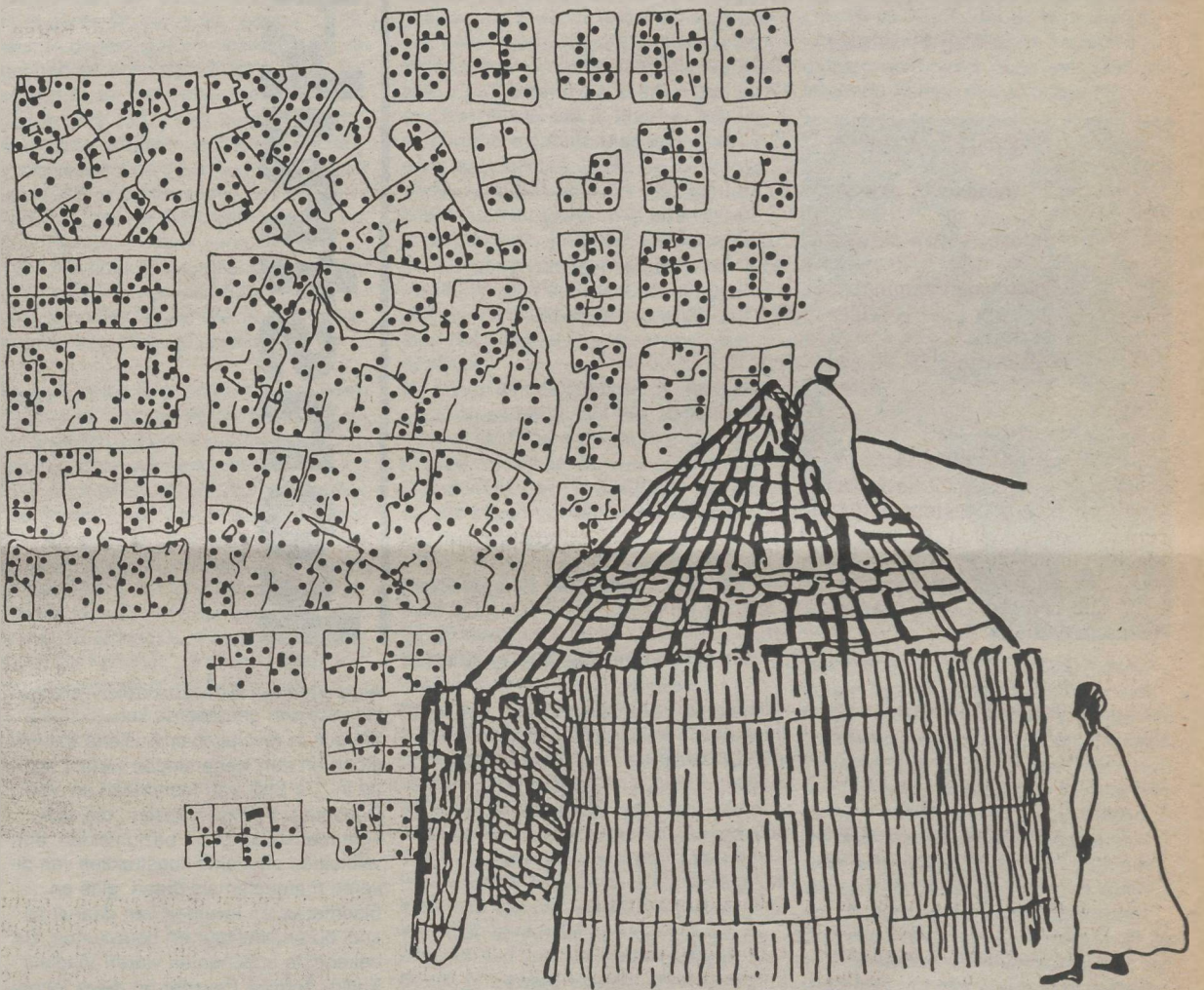
Filmhuis,
Bogaardenstraat 40B:
filmvertoningen

Stedelijke Muziekschool Wyck,
St. Maartenslaan:
concerten

Toneelacademie,
Lenculenstraat 31-33:
theatervoorstellingen

Universiteitsbibliotheek,
Bondefantenstraat 2:
tentoonstellingen

Tuin Jezuiten klooster,
Bondefantenstraat:
tentoonstellingen.

Honger hoeft niet

Honger doodt duizenden. Ook nu, vandaag. Mannen en vrouwen als wij sterven nodeloos. Waarom wordt deze mensen geen leven gegund? Voedsel is er genoeg. Veel meer dan genoeg. Daarom is 'waanzin' het woord, het juiste etiket voor een wereld volop eten waarin dagelijks 40.000 kinderen omkomen door voedselgebrek. 'Honger hoeft niet' is de naam van een landelijke actieweek over landbouw, milieu en ontwikkeling. Elk jaar stelt de actieweek enkele actuele thema's centraal in haar activiteiten. In 1987 zijn dat: het EG landbouwbeleid, vrouwen en plattelandsontwikkeling, duurzaam bodemgebruik en biotechnologie. De actieweek duurt van 10 tot 17 oktober.

Ook in Maastricht worden er in de actieweek activiteiten georganiseerd. Hiertoe is een werkgroep in het leven geroepen met vertegenwoordigers van Sta-op, NSEM, het CVOS en het Studium Generale.

Het programma in Maastricht ziet er als volgt uit:

Maandag 12 oktober
Dienstencentrum, Vrijthof 26,
20.00 uur:

Suiker: hoe zoet smaakt wrang?
Thema-avond over de suikerproblematiek.
Forumdebat met:
Jan Klugkist, econoom en suikerdeskundige, verbonden aan de Nederlandse Vereniging voor een nieuw Internationaal Ontwikkelingsbeleid, NIO, en de heer De Waal, directeur van COVAS, de onderneming die voor Zuid-Nederland suikerbielten verhandelt.
Deze avond vindt plaats onder auspiciën van de werkgroep Honger Hoeft Niet.

Woensdag 14 oktober
Aula RL, 20.00 uur:
Voedselhelp en gezondheidszorg in de Derde Wereld

Lezing door Frits Muller, arts.
Frits Muller is jarenlang als arts werkzaam geweest in Midden- en Zuid-Amerika. In de lezing gaat Muller uit van de volgende definitie: "Het gezondheidsniveau van een bevolkingsgroep en de gezondheidszorg zijn maatschappelijke fenomenen, welke bepaald worden door

dezelfde maatschappelijke krachten, die ook de verdeling van het grondbezit, het onderwijsniveau en de verdeling van de kans op maatschappelijke ontwikkeling bepalen". Sociale klasse is één van de belangrijkste factoren die de gezondheid bepalen. En zowel voor de Westerse als voor de Derde Wereld geldt dat de mensen uit de zwakste sociale klasse het slechts af zijn.
Gezondheidszorg heeft met politiek te maken, met macht en het stellen van prioriteiten. Kiezen voor een gezondheidszorg, die de bestaande verhoudingen in stand houdt, betekent kiezen voor ongelijkheid. De rijke mensen hebben toegang tot de beste voorzieningen. Dit in tegenstelling tot de grootste groep, de minder gefortuneerden, die bovendien ook nog onvoldoende en eenzijdige voeding ter beschikking hebben en leven in ongezonde woon- en werkomstandigheden...

Daarnaast wordt er in de gangen van het Bondefantencomplex van 28 september tot en met 23 oktober een tentoonstelling gehouden over Gedaref, een stad in de Sahel.

- maandag 28 september t/m vrijdag 23 oktober** tentoonstelling
Bonnefantencomplex
Gederef, een stad in de Sahel
- donderdag 8 oktober** lezing
Filmhuis Lumière, 20.00 uur
Nonsens in de film,
lezing door P. Galestin
- dinsdag 13 oktober** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Nonsens in taal en literatuur
Lezing door Drs. W. W. Tigges
- muziek**
Aula RL, 21.00 uur
Muziekuitvoering Liederlijke Nonsens
- woensdag 14 oktober** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Gezondheid en Armoede,
Lezing door Frits Muller, arts
- donderdag 8 t/m woensdag 14 oktober** films en video
Filmhuis Lumière
Nonsens-films en video
Elke avond vanaf 20.00 uur
doorlopende voorstelling.
Het filmprogramma is als volgt:
- donderdag 8 oktober** films
20.30 uur: Hellzapoppin'
22.00 uur: Duck Soup
22.30 uur: Dark Star
- vrijdag 9 oktober**
20.00 uur: Duck Soup
20.30 uur: Dark Star
22.00 uur: Little Shop of Horrors
22.30 uur: Hellzapoppin'
- zaterdag 10 oktober**
20.00 uur: Little Shop of Horrors
20.30 uur: The Bank Dick
22.00 uur: A Night at the Opera
22.30 uur: Dark Star
- zondag 11 oktober**
20.00 uur: Dark Star
20.30 uur: Hellzapoppin'
22.00 uur: Little Shop of Horrors
22.30 uur: A Night at the Opera
20.30 uur: The Bank Dick
22.30 uur: Dark Star
- maandag 12 oktober**
20.30 uur: Little Shop of Horrors
22.30 uur: The Bank Dick
- dinsdag 13 oktober**
20.30 uur: Little Shop of Horrors
22.30 uur: The Bank Dick
- woensdag 14 oktober**
20.30 uur: Duck Soup
22.30 uur: Hellzapoppin'
- elke avond doorlopend video**
videofragmenten van Monty Python's
Flying Circus
- donderdag 15 oktober** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Nonsens in de beeldende kunst,
lezing door H. van Leeuwen
- vrijdag 30 oktober t/m vrijdag 27 november** tentoonstelling
Bonnefantencomplex
De verbeelding begrensd,
Tentoonstelling RBK
- woensdag 11 november** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Credo en verstand,
lezing door Prof. Dr. P. Leupen,
Universiteit van Amsterdam
- donderdag 19 november** lezing
Aula RL, 20.00 uur
De compositie van de wereld,
lezing door Prof. Dr. B. Delfgaauw
Rijksuniversiteit Groningen
- donderdag 26 november** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Namen en rozen,
lezing door Prof. Dr. L. de Rijk
Rijksuniversiteit Leiden
- woensdag 2 december** lezing
Aula RL, 20.00 uur
Spreken en zwijgen
lezing door Prof. Dr. J. Aertsen
Vrije Universiteit Amsterdam
- woensdag 2 december** lezing
Perroengalerie, 20.00 uur
De betekenis van het konstruktivisme,
lezing door Fré Ilgen
- tentoonstelling**
Opening tentoonstelling Konstruktieve Kunst
- woensdag 2 december** film
Filmhuis Lumière, 22.00 uur
Um euch den Katakomben zu entreissen
und mit der Geschwindigkeit unserer
Zeit anzutreiben.
Film van Couvreur en Waeber over R.P.
Lochse
- donderdag 3 december** lezing
Aula RL, 20.00 uur:
Het kunstlaboratorium "El",
lezing door Jürgen Blum
Aula RL, 21.00 uur:
Platz und Monument,
lezing door Matthias Bleyl
- donderdag 3 december '87 t/m zaterdag 2 januari '88** tentoonstelling
Perroengalerij, Vrijthof 35
Tekeningen uit de kollektie PRO,
tentoonstelling Konstruktieve Kunst
- donderdag 3 december t/m donderdag 24 december** tentoonstelling
Universiteitsbibliotheek/
Bonnefantencomplex
Affiches uit de kollektie PRO,
tentoonstelling Konstruktieve Kunst

konstruktieve kunst

Algemeen wordt het konstruktivisme gezien als een gedateerde kunstrichting, die ooit in revolutionair Rusland ontstond en een Nederlandse variant kende in "De Stijl" van Mondriaan en Van Doesburg. Vroege kubisten, die zich veel met kollagewerk bezighielden, ontwikkelden abstracte konstrukties van diverse materialen als draad, glas en bladmetaal en kwamen van daaruit al snel op architectuur en bouwkunde. De bekendste exponenten waren Vladimir Tatlin, Antoine Pevsner en diens jongere broer Naum Gabo. In 1921 kwam om politieke redenen een einde aan het konstruktivisme in Rusland en de beoefenaars gingen zich o.a. toeleggen op meubel- en decorontwerpen, typografie en eigenlijk op alles behalve schilderen en beeldhouwen. De konstruktieve kunst leek dood, maar zij bestaat nog steeds, zij het enigszins buiten het brandpunt van de publiciteit, en zij kent een continue ontwikkeling vanaf de oorsprong, nu zo'n 75 jaar geleden. Die ontwikkeling heeft bovendien plaatsgevonden in veel meer landen dan alleen Rusland en Nederland. De vorderingen in o.a. Polen, Hongarije, Duitsland, Engeland en Frankrijk zijn ook altijd van belang geweest. Tot op heden zijn met name beeldend kunstenaars en architecten overal ter wereld gefascineerd door het konstruktivisme. Al jaren verdiepen ze zich in de denk- en werkwijze, die wil bijdragen aan een optimalisering van de vormgeving van de samenleving: architectuur, stedenbouw, parkaanleg, wegenbouw, kunst in openbare ruimten, etc. Omdat deze research een essentieel deel uitmaakt, is het beter te spreken van konstruktivisme als een denk- en werkwijze, een houding ten opzichte van de samenleving. Een kunststroming richt zich meer op een bepaalde aanpak, een bepaald uiterlijk of een bepaalde techniek van het kunstwerk op zich.

Over wat nou wel en wat geen konstruktivisme is, bestaat nogal wat onduidelijkheid. Veel beeldende kunstenaars en

architecten hanteren een aantal uiterlijkheden, die o.a. door konstruktivisten gebruikt worden (bijvoorbeeld geometrische vormen), zonder de verdere kontekst te kennen en noemen zich alleen op grond van die toepassing konstruktivist. Wil men het konstruktivisme begrijpen, dan moet men zich bezighouden met de karakteristieke kenmerken van de mens in de samenleving. Die mens is zowel individu als lid van de groep (= mensheid) en tevens zowel een onderdeel van zijn eigen tijd (= individuele geschiedenis) alsook deel van de (algemene) geschiedenis. De mens is een deel van de natuur en zal ook altijd een sterke behoefte voelen voor een binding met deze "roots". Wil men een vormgeving ontwikkelen waarin de mens zich optimaal thuis voelt en zich optimaal kan ontplooiën, dan dient men uit te gaan van een harmonie met de natuur en de tijd, waarin die mens leeft. Ter verduidelijking: in tegenstelling tot wat een aantal konstruktivisten aanvankelijk dacht, groeit de mens door een betere leefomgeving niet uit tot een "beter wezen". De vormgeving van die omgeving heeft wel invloed op de mens, die erin moet wonen, leven en werken. Dat moet ook wel, omdat de mens nu eenmaal een sterk visueel ingesteld gevoelswezen is. Het konstruktivisme probeert een vormgeving te ontwikkelen die in harmonie is met de natuur en het heden. Zo wordt een research bevorderd, die leidt tot de realisering van onderzoeksprojecten (die ook als kunstwerk beschouwd kunnen worden) die gezien moeten worden als een eerste stap. De definitieve stap zou zijn het toetsen in de praktijk van de ervaring, die in de research is opgedaan. Dus de ontstane objecten of schilderijen moeten niet als eindresultaat gezien worden, maar ze moeten nog functioneren in de samenleving. Als leidraad hanteert het konstruktivisme die principes, die in de natuur zowel op makro- (universum) als op mikro-nivo (atoomstructuren) voorkomen en algemeen als de "universele principes" aan-

geduid worden. Enkele hiervan zijn:
- het middelpunt, waaromheen alles gegroepeerd is;
- de beweging, die rondom dit middelpunt ontstaat: de rotatie;
- de doorgaande, zich ontwikkelende beweging: de groei;
- de tijd.
Samengevat betreft dit de universele progressie.
De filosofie nu is dat, als deze principes op een goede manier gevisualiseerd zijn in de vormgeving van de omgeving, de mens al of niet bewust vanzelf in harmonie is met de natuur. Omdat het huidige en toekomstige tijdperk voornamelijk het teken van de progressie staat, zal het duidelijk zijn dat het hanteren van universele progressie als uitgangspunt voor die vormgeving het enige juiste is. Realiseert men zich daarnaast, dat we een overgangstijd leven, die zich duidelijk ontwikkelt naar een tijdperk, waarin arbeid en vrije tijd andere waarden krijgen, dan moet duidelijk zijn dat het konstruktivisme zeer actueel is. De kwaliteit van de vormgeving van de samenleving bepaalt immers mede of iemand vrede kan hebben met een grote toename van vrije tijd en afname van arbeidstijd. De meeste vormgeving op dit moment, dus ook nog van de huidige bouw, is zuiver en alleen op "arbeid" gericht. Men lette op het puur functionele en schijnbaar effectieve (en "zuinige") karakter van veel nieuwbouwwijken: hier is alleen rekening gehouden met uniformiteit, snelle woon-werkverbindingen, e.d. De vormgeving heeft veel overeenkomsten met die van de arbeidersbuurten uit het begin van deze eeuw, toen de werkwere nog zo'n 60 uur besloeg. Is het een wonder dat veel mensen ontevreden zijn en geen initiatieven weten te ontplooiën wanneer ze bijvoorbeeld ineens voor 50% of meer thuis in zo'n omgeving moeten zitten? In zo'n samenleving kan de mens geen stimuli ontdekken die zijn creativiteit helpen het leven inhoud en vorm te geven. Graauwheid in de leefomgeving kan alleen maar leiden tot graauwheid bij de mens zelf of tot opstand.

progr
er het l
am op
Deve
lee tent
ning:
loensda
errogeng
pening
de betek
lezing dr
chtiging
Woensd:
Filmhuis
m euch
en und
er Zeit
film van
R.P. Loh
Dondert
Aula RL
Het kun:
Lezing d
station k
Platz u
Lezing d
schichtli
tat, Fran
Dondert
erdag 2
Perroen
tricht
Tekening
Dondert
24 dece
Univers
comple
Affiches
Fré Ilge
Bewert

Studium Generale

Nonsens

Iedereen kent het boek 'Alice in Wonderland' van de Engelse schrijver Lewis Carroll. Een enkeling weet dat de Duitse dichter Morgenstern een aantal Nonsens-gedichten op zijn naam heeft staan. Menigeen zal echter verbaasd staan als de namen van Anthony Burgess, de Beatle John Lennon en illustrator Wilhelm Busch - om ons tot de letter B te beperken - in één adem genoemd worden. Toch kunnen deze drie schrijvers onder een gemeenschappelijk noemer gebracht worden. En dat is de noemer Nonsens, met een hoofdletter, om het begrip te onderscheiden van alle-daagse onzin. Wat maakt een tekst of een beeld nonsensikaal? Wanneer is de Nonsens-literatuur ontstaan en waarom juist in die periode? Is het een genre op zich of een methode binnen verschillende genres? Is Nonsens gebonden aan taal of teken? Bestaat er nonsensikale muziek? Waarom staat het juist in het huidige sociaal-politieke "no-nonsense"-klimaat weer in de belangstelling? Een aantal van deze vragen zijn zelden of nooit goed beantwoord totdat Elisabeth Sewell in 1952 haar baanbrekende monografie 'The Field of Nonsense' publiceerde. Dit boek bevatte een theoretische onderbouwing van het begrip Nonsens, maar haar definitie van het literaire genre Nonsens als taalspel bleek later te beperkt geformuleerd. Sindsdien hebben anderen haar theorie uitgebouwd of het onderzoeksgebied vanuit een andere invalshoek bekeken. Zo is een aantal artikelen van Nederlandse onderzoekers op dit terrein in het najaar van 1986 gepubliceerd in een themanummer van het tijdschrift Dutch Quarterly Review. Tevens verschijnt eind 1987 het boek 'Explorations in the Field of Nonsense', waaraan naast Nederlandse onderzoekers ook buitenlandse auteurs een bijdrage leveren.

Bij mijn weten is er nog nooit een lezingencyclus rond het thema Nonsens georganiseerd. Het bureau Studium Generale realiseert als eerste instelling in het land (en wellicht daarbuiten) dit unieke evenement in de tweede week van oktober. De schrijvers van bovengenoemde artikelen (allen lid van het enige Nederlandse Nonsens Genootschap DONG, gevestigd in Den Haag) geven elk een lezing. Daarnaast is er een filmprogramma in het Filmhuis Lumière, dat qua thema nauw aansluit bij de lezingen.

Paul Galestin

Programma:

Donderdag 8 oktober, Filmhuis Lumière, 20.00 uur:

Nonsens in de film

Lezing door Paul Galestin

In deze lezing wordt ingegaan op de relatie tussen de verbale en visuele nonsensikale elementen en de technische mogelijkheden van het genre film. Als voorbeelden zullen scènes uit films van de Marx Brothers, W.C. Fields en Monty Python gebruikt worden.

Dinsdag 13 oktober, Aula R.L., 20.00 uur:

Nonsens in taal en literatuur

Lezing door Wim Tigges

Is Nonsens-literatuur een genre op zichzelf of een methode binnen verschillende genres? Wat zijn de raakvlakken met kinderliteratuur, groteske, absurdisme, Dadaïsme, Surrealisme, fantasie en metafiction? Wanneer is Nonsens ontstaan en waarom juist in die periode? In dit verband zal aandacht worden besteed aan de sociale achtergrond van de 19e eeuwse, klassieke Engelse Nonsens-schrijvers Lewis Carroll en Edward Lear.

Uiteraard heeft Nonsens veel te doen met de manier waarop met taal omgegaan wordt. Er wordt een spanningsveld gecreëerd waarbinnen logica en emotie elkaars tegenpolen zijn. De afstandelijkheid van Nonsens ten aanzien van de emotionele uitingen in taal, het gebruik en de functie van woordgrappen en andere taalspelletjes zullen de revue passeren. Elke taal refereert aan een werkelijkheid. Het spelen met de logische en psychologische (on)mogelijkheden in de taal geeft vaak een indicatie van de manier waarop de Nonsens-schrijver tegen de werkelijkheid aankijkt. Zo kan men Nonsens als een levenshouding opvatten.

Na afloop van deze lezing zal een groep gediplomeerde musici een aantal zang- en muziekstukken ten gehore brengen, waarbij zal blijken dat veel componisten hun affiniteit met nonsensikale teksten op een bijzondere wijze tot uitdrukking hebben gebracht.

Donderdag 15 oktober, Aula R.L., 20.00 uur:

Nonsens in de beeldende kunst.

Lezing door Henk van Leeuwen

De relatie tussen geschreven en getekende Nonsens is zeer nauw. De meeste Nonsens-literatuur is geïllustreerd. Men zou hier drie typen kunnen onderscheiden. Eén waarbij het beeld afhankelijk is van de geschreven context (b.v. Tenniel's illustraties bij 'Alice in Wonderland'). Een tweede type is die waarbij sprake is van een symbiose tussen woord en beeld; het een kan niet los gezien worden van het ander (Wilhelm Busch of Edward Gorey). Als laatste tenslotte het beeld dat een herinnering oproept aan een ongeschreven tekst. Als voorbeeld hiervan kan men denken aan het oeuvre van de illustrator Saul Steinberg. Ook hier zijn veel raakvlakken met het Surrealisme te vinden (Max Ernst, Magritte, Topor).

Liederlijke nonsens

De muziekavond "Liederlijke Nonsens" in het kader van de Nonsens-manifestatie van Studium Generale belooft iets heel bijzonders te worden.

Het uitvoerend gezelschap van gediplomeerde musici op dinsdag 13 oktober bestaat uit bariton Jo Raphael, mezzosopraan Nora Raphael-Tours en pianiste Mascha van Peijpe. Als spreekstalmeester zal de heer Wim Tigges optreden die eerder op de avond de lezing over Nonsens en Taal verzorgt.

Op het programma staan liederen van Nonsens-dichter Christian Morgenstern, op muziek gezet door Paul Graener en Peter Visser. Ook zullen teksten van Erik Satie in een nonsensikaal jasje gestoken worden.

Tenslotte kent deze avond een bijzondere wereldpremière. Twee jonge Haagse componisten, René Perry en Simon Burgers, componeerden muziekstukken gebaseerd op de "Gorgelrijmen" van Cees Buddingh' en op teksten van de Engelse schrijver Mervyn Peake. Wat

betreft de rijmen van Buddingh' gaat het om nog onbekend werk dat met speciale toestemming van zijn weduwe op muziek is gezet.

Het definitieve programma zal tijdens de avond zelf uitgereikt worden.

"Liederlijke Nonsens" begint omstreeks 21.00 uur, dus na de lezing over "Nonsens en taal", in de Aula.

Nonsens films

Van 8 t/m 14 oktober worden in het kader van de Nonsens-Manifestatie elke avond films gedraaid in het filmhuis Lumière aan de Bogaardenstraat in Maastricht. De films hebben als thema's Nonsens en Parodie.

Voor de Nonsens is de keuze gevallen op twee klassiekers van de Marx Brothers en een film van W.C. Fields.

"Duck Soup" wordt algemeen beschouwd als de meest geslaagde Marx Brothers film, hoewel men daar in 1933 nog anders over dacht. De film flopte in de bioscopen en Paramount bood de Brothers geen nieuw contract aan.

"Duck Soup" is een krachtige politieke satire met een duidelijke ondertoon van anarchisme en pacifisme, gemaakt in een tijd, waarin de crisis een hoogtepunt/dieptepunt beleefde. Die crisis zou uiteindelijk tot oorlog leiden. Opmerkelijk is dat "Duck Soup" ook in oorlog eindigt. Opvallend is ook, dat de gebruikelijke zang- en dansnummers in het snelle plot geïntegreerd zijn en deze keer geen verdragende "temps morts" opleveren.

"A Night at the Opera" (1935) was de eerste film die de Marx Brothers voor MGM maakte. Het is ook de eerste film zonder de vierde broer Zeppo, die zakeleijk leider van het trio is geworden. Het koortsachtige tempo wordt in deze film gedrukt door afwisseling met rustige muzikale intermezzos. Het publiek kan even ademhalen en in 1935 stelt men dat op prijs gezien het enorme succes dat "A Night at the Opera" toen had.

Een voorbeeld van een komiek uit de tijd van de stomme film, die echter pas volledig tot zijn recht kwam in de geluids-film, was W.C. Fields. Zijn films ademen de geest van een van zijn beroemde citaten: "Any man who hates small dogs and children can't be all bad". Zo ook "The Bank Dick" (1940). Parodie is het gemeenschappelijke element in de volgende drie films.

"A Little Shop of Horrors" (1960) van Roger Corman is een griezelkomedie, die het genre "horrorfilm" parodieert. Jack Nicholson (The Shining) wordt het slachtoffer van een sadistische tandarts. Deze 1960-versie heeft vorig jaar nog een zeer geslaagde muzikale remake beleefd.

"Dark Star" (1974) van John Carpenter is een satirische, geflipte versie van Kubrick's "2001: a Space Odyssey". Vier wanhopige astronauten moeten onstabiele planeten bombarderen. Genietbaar voor SF-fans en surfers.

"Hellzapoppin'" (1941) van C. Potter neemt de onwaarschijnlijke bezigheden van Hollywoodsterren op de hak. De film is gebaseerd op de gelijknamige, krankzinnige Broadwayshow en valt vooral op door de maffe bezetting aan bijrolspelers.

Frits Nies

8 t/m 14 oktober
Filmhuis Lumière
Nonsens-films
Elke avond vanaf 20.00 uur doorlopende voorstelling (zie agenda).
Tijdens deze avonden worden bovendien in de hal van filmhuis Lumière doorlopende videobeelden vertoond van Monty Python's Flying Circus.

colofon

Redactie: Frits Nies, Jacques Reiners, Peter Verberne
Bijdragen: Pieter Mostard, Paul Galestin, Fré Ilgen
Vormgeving: Annemiek Kusters

Redactie secretariaat: Frits Nies
Redactie-adres: Studium Generale
Postbus 616, 6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-887777 toestel 219/366
Druk: Limburgs Dagblad BV, Heerlen

Donderdag 3 december t/m donderdag 24 december:
Universiteitsbibliotheek/Bonnefantencolplex
Affiches uit de collectie PRO

Fré Ilgen, voorzitter Stichting PRO.
Bewerking: Frits Nies.

Tot zo'n tien jaar geleden stelde menige schrijver in zijn karakteristiek de Middeleeuwen in een negatieve daglicht. In contrast met de moderne tijd zag men in de Middeleeuwen vooral eigenaardigheden en gebreken. Dat geldt ook voor de wijsbegeerte. Zo staat in het voorwoord bij *Over de methode* van Descartes, "de grondlegger van de moderne filosofie": "In de Middeleeuwen is er nog geen plaats voor de natuurwetenschap. Was het leven en ook het denken in de Middeleeuwen nog hiërarchisch, statisch en contemplatief, in de moderne tijd wordt dat dynamisch, ingrijpend en vorsend. Voor de Middeleeuwer is alles gegeven (ook de waarheid), het individu is ondergeschikt en anoniem, en er is geen ruimte voor onderzoek."

Inmiddels is het aantal historische en literaire bestsellers over de Middeleeuwen gestaag gegroeid. Titels als 'Montaillou' en 'De naam van de roos' zijn overbekend. Wie de Middeleeuwen wil karakteriseren, doet dat nu door allereerst op overeenkomsten met onze tijd te wijzen. Niet op het vreemde wordt de nadruk gelegd, maar op het eigene, het vertrouwde, het actuele van de Middeleeuwen. Zo kan men in een recent schoolboek lezen:

"Europa bestaat uit staten die voor het merendeel in de Middeleeuwen zijn ontstaan. Uit de Middeleeuwen hebben wij ook de droom van een verenigd Europa geërfd. Als wij over 'de rechten van de mens' spreken, gebruiken wij een term uit de achttiende eeuw, maar de overtuiging dat elk individu onvervreemdbare rechten bezit, komt voort uit de discussies van middeleeuwse juristen. Ons economisch stelsel zou niet kunnen functioneren zonder de tussenkomst van banken - een middeleeuwse uitvinding. Een groot deel van de bevolking van Europa woont thans in steden; het platteland raakt langzaam maar zeker ontvolkt. Ook deze verstedelijking is in de Middeleeuwen begonnen.

Rivieren en beken werden op grote schaal verontreinigd door het afval van slagers en leerlooiers. Het gedreun van smidshamers bracht omwonenden tot razernij. In 1307 werd het de smeden bij Londen bij koninklijk besluit verboden uit zee gewonnen steenkool te stoken: de stank en de walm waren niet te harden. En in 1388 keurde het Engelse parlement de eerste anti-vervuilingswet goed. Ook toen al."

Deze vermenging van het vreemde en eigene treffen we ook aan in de Middeleeuwse wijsbegeerte. Enerzijds leidt een bestudering van de Middeleeuwse filosofie tot een gevoel van herkenning

en vertrouwen, anderzijds tot een besef van afstand tot het denken in deze tijd. Twee voorbeelden mogen dit illustreren.

De mysticus meester Eckhart heeft rond 1300 een beroemde preek geschreven over de ware armoede. Armoede als deugd is voor hem een voorwaarde om God, en daarmee de eeuwige waarheid te leren kennen. In de ware armoede is het onderscheid tussen de eigen wil en de wil van God opgeheven. Maar wie arm wil zijn, omdat dit een deugd is, wil iets en dat is in strijd met de deugd niets te willen. Dit thema speelt - in andere woorden - ook in andere, oude en moderne, oosterse en westerse meditatieve stromingen een belangrijke rol. Eckhart beschrijft de paradox van het willen en niet-willen aldus:

"Verscheidene mensen hebben mij gevraagd wat dan armoede in zichzelf is, en wat een arme mens is. Daarop willen wij antwoorden. Allereerst zeggen wij dat een arme mens iemand is die niets 'wil'. Deze zin begrijpen sommige mensen verkeerd: namelijk die lieden die in boetedoeningen en uiterlijke oefeningen aan hun zelfzuchtig ik vasthouden. Deze mensen worden heilig genoemd op grond van hun uiterlijk voorkomen, maar van binnen zijn het ezels, want ze vatten de eigenlijke zin van de goddelijke waarheid niet.

Als iemand mij nu zou vragen wat het dan wel is, een arme mens die niets 'wil', dan antwoord ik daarop het volgende: zolang het iemands 'wil' is de allerliefste wil van God te willen vervullen, zolang heeft hij niet die armoede waarover wij spreken. Want deze mens heeft nog een wil waarmee hij aan de wil van God wil voldoen, en dat is géén echte armoede. Want ik zeg u, bij de eeuwige waarheid: zolang gij de wil hebt om de wil van God te vervullen, en verlangen hebt naar de eeuwigheid en naar God, zolang zijt gij niet echt arm. Want alleen hij is een arme mens, die niets wil en niets begeert."

Vele eeuwen eerder, rond 400, vraagt Augustinus zich in zijn *Belijdenissen* af wat nu eigenlijk tijd is. Ondanks alle moderne precisie in tijdmeting en de overdaad aan klokken is dat een allerm minst achterhaalde of eenvoudig te beantwoorden vraag. Meestal wordt de vraag wat tijd is verborgen door de vraag hoe we tijd (zo precies mogelijk) kunnen meten. Augustinus geeft dan ook gedetailleerd de verlegenheid weer die over ons heen komt als we ons afvragen wat tijd is:

"Wie zou dat gemakkelijk en kort uit kunnen leggen? Wie zou het kunnen begrij-

Middeleeuwse wijsbegeerte

pen, dat hij er zelfs maar in zijn de een woord over kon voortbrengen? toch: wat is in ons spreken vertrouwen bekender dan de tijd? En bij dat spreken erover begrijpen we het ook ons twijfeld, en we begrijpen het ook, als er een ander over horen praten. Wat is dus de tijd? Wanneer maar iemand het me vraagt, weet ik het; wil het echter uitleggen aan iemand die vraagt, dan weet ik het niet. Nochtan zeg ik zonder aarzelen dat ik weet: dien er niets voorbij zou gaan, zou geen verleden tijd, indien er niets op komst zou zijn, zou er geen toekomstige tijd, indien er niets zou zijn, zou er geen tegenwoordige tijd zijn. Maar die twee tijden, de verleden en de toekomstige tijd: hoe ZIJN ze dan eigenlijk, indien enerzijds de verleden tijd er niet meer is, anderzijds de toekomstige tijd er nog niet is? En wat de tegenwoordige tijd treft: indien hij steeds tegenwoordig zijn en niet tot verleden over zou gaan zou hij geen tijd meer zijn, maar eeuwigheid.

In de cyclus over Middeleeuwse wijsbegeerte zullen de sprekers uit verschillende invalshoeken de vragen belichten van grote filosofen uit dit immens lan tijdvak. Behalve de eerder gesignaleerde verhouding tussen het eigene en vreemde, zal duidelijk worden dat de Middeleeuwse wijsbegeerte rijk geschoerd is en vaak ten onrechte wordt onderschat.

Pieter Mostert

Programma:

woensdag 11 november
Aula RL, 20.00 uur
Credo en verstand,
lezing door Prof. Dr. P. Leupen,
Universiteit van Amsterdam

donderdag 19 november
Aula RL, 20.00 uur
De compositie van de wereld,
lezing door Prof. Dr. B. Delfgaauw
Rijksuniversiteit Groningen

donderdag 26 november
Aula RL, 20.00 uur
Namen en rozen,
lezing door Prof. Dr. L.M. de Rijk
Rijksuniversiteit Leiden

woensdag 2 december
Aula RL, 20.00 uur
Spreken en zwijgen
lezing door Prof. Dr. J.A. Aertsen
Vrije Universiteit Amsterdam

De verbeelding begrensd

Tentoonstelling over randen, kaders en lijsten in de schilderkunst.

"De verbeelding begrensd" is van 30 oktober t/m 27 november te zien in de Universiteitsbibliotheek in het Bonnefantcomplex, Bonnefantstraat 1, Maastricht. De tentoonstelling bestaat uit werk van:

Harmen Abma
Sies Bleeker
Dora Dolz
Paul van Dijk
Kees Franse
Kees de Goede
Wim Gijzen
J.C.J. van de Heijden
Rob van Koningsbruggen
Bert Loerakker
Jan Roeland
Peter Struycken
Carel Visser

Pas sinds het begin van de vijftiende eeuw worden er in Europa losse, zogenaamde ezelschilderijen vervaardigd. Aanvankelijk zijn deze transportabele schilderijen nog tamelijk klein van formaat en op hout geschilderd, maar steeds zijn ze voorzien van lijsten. De omljsting, meestal nog voorzien van luikjes, beschermt de kostbare kleinden en dient tegelijkertijd als versiering. Later krijgt de lijst daarnaast nog een meer formele taak te vervullen. In de zestiende en zeventiende eeuw dringt de wetenschap van het perspectief de schilderkunst binnen en daarmee worden de geschilderde voorstellingen tot een soort kijkdozen, tot 'vensters op de werkelijkheid'. Behalve met de kennis van het perspectief kunnen ook met behulp van uiterst verfijnde schildertechnieken de effecten van onbegrensd ruimte en tastbare stoffelijkheid worden opgeroepen. De lijst om de voorstelling heen ondersteunt die illusie en bewaakt hem ook. Bovendien is de lijst een adequaat middel om de randen van een illusionaire voorstelling weg te moffelen, opdat de illusie niet verstoord wordt. De lijst raakt zodanig vast verbonden met het schilderij als drager van de afbeelding, dat men vanaf de zeventiende eeuw eigenlijk alleen maar van 'schilderij' spreekt, wanneer het ook inderdaad ingelijst is.

In de tweede helft van de negentiende eeuw krijgt de lijst uitzonderlijke decoratieve en pompeuze proporties, omdat kunst in die tijd vooral begrepen wordt als een ornament, een versiering van de

versterde samenleving. De Engelse kunst- en architectuurkritikus John Ruskin stelt kunst dan zelfs gelijk aan ornament. Dat in deze opvatting over schilderkunst de lijst zeer belangrijk was, spreekt voor zich. Op schilderijen, prenten en zelfs foto's uit de negentiende eeuw, waarop 'de kunstenaar in zijn atelier' is afgebeeld, ziet men bijna steeds ingelijste schilderijen op de ezel staan. Zelfs de doeken, waaraan gewerkt wordt, zijn al ingelijst.

In de abstractie, vanaf begin deze eeuw, balt zich alle verzet samen tegen de negentiende eeuwse kunststopvattingen, die visueel illusionisme of anekdotische inhoud vooropstelden. Waarachtigheid en algemeengeldigheid bepalen nu het parool van de kunst. Tot op de dag van vandaag is door dat parool de lijst als gegeven een van de voornaamste problemen van de kunstenaars bij hun voortdurend pogen het 'immaterieel effect' en 'gemaakt vlak materieel beeld' met elkaar te verzoenen. Het schilderij doorbreekt de beperking van de lijst, of slokt hem op. Nuda veritas: de waarheid is naakt. De waarheid kent echter vele gezichten, de lijstloze naaktheid van de schilderijen dus ook vele oorzaken.

De kunstenaars van wie werk in deze tentoonstelling is opgenomen, behoren geen van allen tot de allerjongste generatie. Op een enkele uitzondering na - Kees de Goede en Dora Dolz met name - zijn ze allen al sinds de late jaren zestig of het begin van de jaren zeventig als beeldend kunstenaar actief; sommige

anderen, zoals Carel Visser, zelfs al v langer. In hun werk zijn ze bijna allemaal duidelijk beïnvloed door de ontwikkelingen die in deze jaren in de beeldende kunst plaatsgrepen. Tijdens deze turbulente periode wordt het schilderij 'doorvervaard'. Het is niet de eerste keer dat in de geschiedenis van de twintigste eeuwse kunst gebeurt, maar deze keer is het gehoor dat aan deze oproep wordt gegeven massaler en ingrijpender dan ooit tevoren. Binnen de avant-garde van de jaren zestig wordt nauwelijks gescheiden.

Historisch gezien zijn bijna alle kunstwerken in deze tentoonstelling getekend door die 'dood van het schilderij', zoals geproklameerd omstreeks 1968. Het zijn wederopstandingen, voorbeelden van schilderkunst, zoals die na 1975 weer uit haar as herrees. Na de hier reeds gemaakte opmerkingen over de relatie die de vooroorlogse abstracte kunst onderhield met de lijst zal niemand verbaasd zijn over het ontbreken daarvan bij de meeste schilderijen in deze collectie. Nu is het de ruimte van het Bonnefantcomplex, die als beschermende isolering geldt (wat daar hangt is kunst) en daarbinnen funktioneert de witte vlakken van de wanden als ruimtelijke paspartouts, die de kunstwerken van elkaar afschermen. Toch lijsten dus, ondudelijk, maar onontkoombaar.

Uit: katalogus bij "De verbeelding begrensd"
Bewerking: Frits Nies

Deetman geeft visie

HOOP UITNODIGING TOT DIALOOG

"Het staat in het HOOP, dat is wel even bladeren overigens, maar de inhoudsopgave is uitstekend, moet ik zeggen."

Bij minister Deetman kon er vorige week donderdag, toen hij onder embargo zijn begroting aan de pers presenteerde, zowaar een lachje af.

De bewindsman verkondigde niet alleen dat hij in 1988 682 miljoen gulden op zijn begroting moet bezuinigen, maar legde ook een 971 pagina's tellend document op tafel: het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP). De balans viel dus al met al nog in het voordeel van de minister uit.

Sectoren

Het lang verwachte Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan telt maar liefst vijf delen. In het eerste en belangrijkste deel - het "kerndocument" - beschrijft minister Deetman de ontwikkelingen in de samenleving en de gevolgen die dat in zijn ogen zou moeten hebben voor de inrichting van het Nederlandse hoger onderwijs. Voorts analyseert de bewindsman het hoger onderwijsbestel langs twee "doorsnijdingen": hij beoordeelt het bestel als vier subsystemen (universiteiten, academische ziekenhuizen, hogescholen en onderzoeksinstituten) en als negen "sectoren" (taal & cultuur, natuur, gezondheidszorg, recht, economie, gedrag & maatschappij, techniek, onderwijs en landbouw). De indeling in sectoren zal in de visie van Deetman in de toekomst een steeds belangrijker rol gaan spelen.

Een derde manier om het hoger onderwijs te beschrijven - een beoordeling per instelling - durfde de mi-

nister nog niet aan. Het kerndocument bevat ook een "bestuurlijke agenda", een lijst met onderwerpen die de bewindsman zo spoedig mogelijk wil aanpakken. De overige delen vormen een toelichting op het kerndocument: kwalitatief in de vorm van achtergrondstudies en "proeven"; kwantitatief in de vorm van honderden tabellen en grafieken en, natuurlijk, een financieel raamwerk. Het HOOP is, in termen van Deetman, "een uitnodiging tot dialoog".

Elk jaar

De minister ontvouwt zijn ideeën over de toekomst van het hoger onderwijs en nodigt een groot aantal organisaties uit om daarop te reageren. In januari van 1988 komt hij met een bijgesteld, definitief plan. De instellingen voor hoger onderwijs wordt gevraagd om vervolgens in hun ontwikkelingsplannen, die zij in april van het volgend jaar moeten uitbrengen, aan te geven hoe zij de in dat plan afgesproken maatregelen tot stand denken te brengen. Voor minister Deetman gaat het niet om een unieke operatie. Het HOOP zal van nu af elke twee jaar verschijnen.

Remco Pols/UP

DEETMAN GEWAARSCHUWD VOOR DREIGENDE CHAOS

Minister Deetman moet zich binnen twee weken verantwoorden voor de chaos die ontstaan is rond de invoering van de studiefinanciering. De kamerfracties van CDA en PvdA hebben de minister een brief ge-

sturd waarin ze scherpe kritiek uiten. Volgens de fracties staat de in- en uitvoering van WFS 18+ "in veel situaties op gespannen voet met de beginselen van behoorlijk bestuur".

Deetman: waarschuwing genegeerd

Reacties politiek op onderwijsbegroting

MEESTE DISCUSSIE OVER LENGTE STUDIEDUUR

Het CDA vindt de stijging van het collegegeld voor studenten die al zes jaar studeren "te rechtvaardigen". Dat zegt woordvoerder dr. A. Lansink in een eerste reactie op de begroting. Ook de PvdA wijst het plan niet per se van de hand, maar fractiespecialist drs. J. Wallage heeft "nog geen eendoordeel over de hoogte en systematiek".

Lansink wijst op zijn eigen initiatief uit 1980 om de toen voorgestelde inschrijvingsduur van vijf jaar te veruimen tot zes. "Ik heb - behoudens zeer bijzondere gevallen - geen behoefte aan verdere uitbreiding", aldus Lansink. Bij deze bijzondere gevallen denkt hij aan ernstige ziekten en aan bestuurswerk. Dat zijn ook nu al de twee formele gronden voor verlenging. Volgens Lansink wordt er echter veel misbruik gemaakt van de mogelijkheid om binnen twee jaar na een andere studierichting om te zwaaien en dan opnieuw zes jaar de tijd te hebben.

Fatsoenlijk

Wallage vindt dat minister Deetman de inschrijvingsduur "te veel met de portemonnee in de hand be-

nadert". Eerst moet maar blijken hoe de grootscheepse overschrijding kan plaatsvinden (uitgaande van de geraamde opbrengst zouden jaarlijks 20.000 studenten over hun tijd heen gaan. "Maar de vraag wanneer de goedertierenheid van de gemeenschap ophoudt vindt ik fatsoenlijk", aldus Wallage. D'66-woordvoerder drs. A. Nuis verwacht dat zijn fractie het voorstel afwijst. "Wanneer je een goede reden hebt om langer over de studie te doen word je gestraft", zo vindt Nuis. De VVD was nog niet bereikbaar voor commentaar.

Aangaande de mogelijke kortingen op de universiteiten (30 miljoen materiele uitgaven, 35 miljoen prijscompensatie) wijzen alle woordvoerders op de SKG-afspraken. Die behelsden dat er geen nieuwe, algemene kortingen zouden plaatsvin-

den. Vooral de 30 miljoen ondervindt daarom bezwaar bij het CDA. Lansink stelt zich echter terughoudend op: "ik zal mij verzetten, maar het probleem is waar je het geld dan vindt". PvdA-woordvoerder Wallage heeft evenmin ruimte om dat geld maar bij te passen, ondanks de bezwaren. "Onze prioriteit ligt bij het basisen voortgezet onderwijs, waarin ook flink wordt gesneden". D66 neemt evenmin al een standpunt in over de bezuinigingen, die deze partij mede voor haar rekening neemt. Nuis vindt het in het licht van de afspraken echter "geen manier van doen".

Bert Bakker/UP

Minister Deetman wist al drie jaar geleden dat de invoering van de nieuwe studiefinanciering per 1 oktober 1986 voorbarig was. Hij zelf had aan het Rijkscomputercentrum (RCC) de opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de invoering van de nieuwe wet. Medio 1984 verscheen een voorstudie waarin stond dat de invoering van WFS minstens drieënehalf jaar zou duren en pas op 1 januari 1988 mogelijk zou zijn. Al herhaaldelijk zijn er door kamerleden vragen gesteld over de problemen in Groningen, waar zich inmiddels zo'n honderduizend brie-

ven hebben opgestapeld. De minister heeft deze kritiek altijd gesust door te zeggen dat een inwerkperiode normaal is en dat de problemen binnenkort opgelost zouden zijn. Hij heeft bovendien zijn mond gehouden over de voorstudie van het RCC. Na het politieke besluit om de wet op 1 oktober 1986 in te voeren heeft Deetman altijd volgehouden dat dit technisch mogelijk was. Inmiddels is al overduidelijk gebleken dat dit onjuist is. Zelfs de 22 regionale steunpunten studiefinanciering zijn inmiddels overbelast en

ook Groningen blijft onbereikbaar. PvdA en CDA willen nu dat minister Deetman met organisaties van studenten en studentendecanen de problemen inventariseert en een oplossing zoekt. Binnen veertien dagen moet hij de Tweede Kamer in een notitie laten weten "wat hij aan oplossingen denkt te kunnen aandragen."

Emely Nobis

'Bulletin' wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 304 (Jezuïetenklooster) op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Informatie: Frank Speet, tst. 319.

Steunpunt Studiefinanciering Maastricht

Het Steunpunt Studiefinanciering Maastricht is telefonisch bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9.00-12.00 en van 14.00-16.00 uur (gratis) via tel. 043 4991122.

RL in de media

Onderstaande knipsels liggen ter inzage in de bibliotheeklocaties Bonnefanten, Randwijck en AZM/BMC en het studielandschap Nieuwenhof. DL = De Limburger, LD = Limburgse Dagblad, VK = Volkskrant

"Economie doet het beter dan verwacht" (VK 8-9 en NRC, LD, DL) Artikelen die ingaan op de optimistische verwachtingen van prof.dr. F. Rutten, secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken, tijdens de toespraak bij de opening van het academisch jaar aan de RL.

"Streven naar volledige universiteit of realistisch" (DL 8-9 en VK, LD) Artikelen met hoofdpunten uit de toespraak van drs. L. Vredevoogd en uit toespraken uitgesproken op andere universiteiten bij de opening van het academisch jaar.

"Kwaliteit belangrijker dan aantal studenten" (DL 8-9) Interview met drs. L. Vredevoogd waarin hij het "magische" getal 6000 wat zwakt en de kwaliteit van de RL naar voren schuift. Volgens Vredevoogd moet de RL het vooral zoeken in vernieuwen onderwijs, ofwel "hier iets beginnen dat er elders nog niet is".

"GS willen Delfts researchinstituut Maastricht" (LD 10-9) en "Nieuwe managementopleiding naar Maastricht" (DL 10-9) Gouverneur Kremers maakt bekend dat er overleg gevoerd wordt om het Research Instituut voor Bedrijfswetenschappen naar Maastricht te halen en dat men erop rekent voordeel te kunnen halen uit samenwerking met de RL.

Congressen

Congressen/symposia/lezingen

Studiedag over pesticiden in de derde wereld

Zaterdag 19 september organiseert de Medische Werkgroep Ontwikkelingscoöperatie van de Katholieke Universiteit Nijmegen, bij gelegenheid van haar derde lustrum, een studiedag over de gevolgen van pesticidengebruik in de Derde Wereld. Op deze dag zullen deskundigen uit verschillende disciplines hun visie op het pesticidengebruik uiteenzetten. De studiedag wordt gehouden in het Nieuw Preklinisch Hoofdgebouw KUN, Geert Groteplein noord 21, Nijmegen. Inschrijving is mogelijk op de dag zelf. Informatie: Johan van Rixtel, tel. 085 229566 of Gerry Eijkemans, 080-563406

Sport

Bedrijfsvolleybal

Er is een mogelijkheid gecreeerd voor bedrijfsvolleybal te gaan spelen met heren of gemengde teams. Er wordt vanaf eind september tot medio april een competitie gespeeld tussen verschillende bedrijven in de omgeving (sportcentrum Keer). Belangstellenden kunnen zich aanmelden (z.s.m.) bij bureau LV&S.

Universiteit

Algemeen

Inaugurale rede prof. Crebolder

Prof.dr. H. Crebolder, Eerstelijns Onderwijscoördinator bij de FdG, heeft op 11 september zijn inaugurale rede "Te leer in de eerstelijns" uitgesproken. Aan de hand van twee voorbeelden -de begeleiding van zuigelingen en kleuters en de behandeling van patiënten met ouderdomsuikerziekte- laat prof. Crebolder zien hoe kwaliteitsverbetering van de zorg kan plaatsvinden door in de eerstelijns systematisch medische vak-kennis en kennis van het leven en de omgeving van de patiënt samen te voegen. De opleiding van medische studenten tot arts moet op deze integratie inspelen. Meer dan tot nu toe moeten studenten kennis kunnen nemen van het functioneren van de directe sociale omgeving van iedere patiënt. Het onderwijs moet dus meer gebaseerd worden op de levensloop van patiënten. Op die manier wordt de opleiding tot arts niet intra- of extramuraal, maar transmuraal. Prof. Crebolder stelt voor te zoeken naar aansluitingen tussen de opleidingen van de diverse eerstelijns disciplines. Om het onderwijs en het onderzoek in de eerstelijns gezondheidszorg verder te ontwikkelen zijn een goede relatie en samenwerking nodig van de Faculteit der Geneeskunde met de regio. Meer dan in het verleden moet gezocht worden naar samenwerking die voor beide partijen, faculteit en gezondheidszorgwerkers, voordelig is. Dat betekent dat de faculteit behalve voor onderwijs en onderzoek oog krijgt voor verbetering van de dagelijkse gezondheidszorg.

Vierde jaarboek geschiedenis van bedrijf en techniek

Zojuist is verschenen het Jaarboek voor de Geschiedenis van Bedrijf en Techniek, deel 4. Bedrijfs geschiedenis en geschiedenis van de techniek zijn vakgebieden die zich in een stijgende belangstelling verheugen. Opmerkelijk is een cluster artikelen over de relatie tussen de technisch-indu-

striële ontwikkeling en de wetgeving. Een van de redactieleden van dit boek is ir. W. Bijker, sinds juni '87 werkzaam bij de vakgroep Filosofie van de Faculteit der Algemene Wetenschappen i.o. Het boek is verkrijgbaar bij de Stichting geschiedenis van bedrijf en techniek, postbus 160, 3000 AD Rotterdam, door overmaking van f 52,50 (tot 1 december f 42,50), op Postbank rekening 4808866, onder vermelding van JbGBT deel IV.

Promotie drs. le Noble

Drs. Jos le Noble (vakgroep Inwendige Geneeskunde, tot voor kort Farmacologie) verdedigt op vrijdag 25 september om 16.00 uur in de Aula zijn proefschrift "Microcirculation in the spontaneously hypertensive rat". Promotores zijn prof.dr. H. Struyker Boudier en prof.dr. R. Reneman.

Leden Commissies URAad

Hieronder volgt een overzicht van door de URAad benoemde leden in de Universiteitsraadscommissies.

- * Commissie Algemene Zaken:
 - voor de geleding studenten (2x): mw. M. v. Berkum en mw. J. Schattenberg;
 - voor de geleding NWP (2x): P. van der Hijden en mw. R. van de Geeren;
 - voor de geleding WP (2x): J. Cohen en T. de Goeij;
 - voor de BU-geleding (1x): H. Out.
- * Commissie OW&MD:
 - Studenten (2x): mw. M. v. Berkum;
 - NWP (2x): mw. P. Muller en L. Baars;
 - WP (3x): V. Dubois, mw. P. Tomlow en T. de Goeij;
 - BU (2x): mw. J. Heineman-de Boer en H. Out.
- * Commissie Planning en Begroting:
 - Studenten (2x): mw. N. Dekkers en L. Terzano;
 - NWP (2x): P. van der Hijden en mw. I. Kleynen;
 - WP (2x): J. van der Made en S. Braat;
 - BU (1x): J. Bänziger.
- * Commissie Personeelsbeleid:
 - Studenten (2x): mw. J. Schattenberg en mw. L. Nijzink;
 - NWP (2x): mw. R. van de Geeren en C. van der Gugten;
 - WP (2x): V. Dubois en S. Braat;
 - BU (1x): J. Bänziger.
- * Commissie Studentenvoorzieningen:
 - Studenten (2x): mw. N. Dekkers en mw. M. Laning;
 - NWP (2x): mw. I. Kleynen;

- WP (2x): mw. P. Tomlow;
 - BU (1x): mw. J. Heineman-de Boer.
- In verband met het feit dat 2 zetels onbezet blijven wordt in deze commissie een extra student benoemd: L. Terzano.
- * Vertrouwenscommissie:
 - Studenten: mw. M. Laning;
 - NWP: C. van der Gugten;
 - WP: J. Cohen;
 - BU: H. Out.
 - * Presidium:
 - Studenten: mw. L. Nijzink;
 - NWP: mw. P. Muller;
 - WP: J. van der Made;
 - BU: qualitate qua: H. Smeets, voorzitter UR/BU-geleding.

Telefooncentrale OG voorlopig ontoereikend

De verouderde telefooncentrale van het Oud Gouvernement (887777) biedt, nu deze locatie geleidelijk bewoond raakt, veel ongemak. Er zijn te weinig buitenlijnen, wat zowel voor inkomende als voor uitgaande gesprekken hinder oplevert. Bovendien zijn er veel storingen. Er zullen enkele aanpassingen plaats vinden, maar echte verbetering is pas te verwachten na half december. Dan wordt in het OG een uiterst moderne, digitale centrale geïnstalleerd.

De RL en El Salvador

Op dinsdag 22 september van 16.00 tot 18.00 uur vindt er aan de RL een informatiemiddag plaats met als titel "De RL en El Salvador". De middag wordt georganiseerd door de steungroep RL-EUS die opgericht is naar aanleiding van de samenwerkingsovereenkomst tussen de RL en de Universidad Nacional de El Salvador (UES). Tijdens deze middag zal de heer J. Schmeitz, Midden-Amerika-correspondent van IKON en NOS, spreken over de huidige situatie in El Salvador en het Nederlandse beleid in deze regio. De heer L. Franssen (coördinator Latijns-Amerika van de Nuffic) zal ingaan op de positie van de UES in land en regio en de perspectieven van universitaire samenwerking. De informatiemiddag wordt gehouden in de Filmzaal van het Jezuïetenklooster en is voor iedereen toegankelijk. Info: Han Aarts, bureau Buitenland, tst. 311.

Lustrum vakgroep Gezondheidsrecht

Op 4 november wordt het eerste lustrum van de vakgroep Gezondheidsrecht gevierd met een lustrumbijeenkomst in het Maaspaviljoen, Maasboulevard 101. Het programma duurt van 14.00 tot en met de borrel die om 17.00 uur begint. Voor informatie over de inhoud van het programma en de inschrijving: secretariaat vakgroep Gezondheidsrecht.

Fractiesoverleg

Op woensdag 23 september vindt het eerste fractiesoverleg van dit jaar plaats. Alle studenteraadsleden worden bij deze uitgenodigd om op de avond aanwezig te zijn. Tijdens het gebruikelijke "rondje raden" kunnen de eerste ervaringen uitgewisseld worden. Tevens zullen afspraken voor het komend jaar gemaakt worden. NSEM hoopt alle studenteraadsleden te kunnen begroeten om 20.00 uur in de Rechtstreekkamer in de Nieuwenhof.

Computerbeveiliging

Het Nederlands Genootschap voor Informatica (NGI) regio Limburg organiseert een lezing over computerbeveiliging op dinsdag 29 september vanaf 19.30 uur in de HEAO-school, Havikstraat 5 (Limbrichterveld) Sittard. De heer J. van Epen belicht computerbeveiliging in zijn algemeenheid en gaat in op te treffen fysieke en procedurele maatregelen. De toegang voor NGI-leden en studenten is gratis; niet-leden betalen f 5,-. Info (na werktijd): 045-751744, 043-436619 en 04405-3423.

SIR zoekt vrijwilligers

De Maastrichtse Werkgroep voor bijzondere vormen van seksualiteit, intimiteit, relaties (SIR) zoekt voor de aandachtsgedebieden pedofilie en kindersexualiteit vrouwen en mannen die als vrijwilliger mee willen werken. Tijdsinvestering: minimaal 8 uur per maand. Inlichtingen/opgave: Werkgroep SIR, Prins Bisschopsingel 22, 6211 JX Maastricht, tel. 213131.

Praatgroep pedofilie

De Maastrichtse Werkgroep voor bijzondere vormen van seksualiteit, intimiteit, relaties (SIR) organiseert dit seizoen weer een praat/ontmoetingsgroep voor vrouwen en mannen met pedofiele gevoelens. De groep komt om de 2 à 3 weken bij elkaar op maandagavond en wordt begeleid door twee mensen van de sectie pedofilie. Met iedereen geïnteresseerde wordt een voorgesprek gehouden. De werkgroep SIR Maastricht is een samenwerkingsproject van Bureau Vertrouwensarts, COC, NVSH en RIAGG. Informatie/aanmeldingen: werkgroep SIR, Prins Bisschopsingel 22, 6211 JX Maastricht, tel. 213131.

Café Rosé Spécial

Het COC-Maastricht houdt elke vierde dinsdag van de maand "Café Rosé Spécial" voor leden en niet-leden. Op dinsdag 22 september zal Wim Hottentot een lezing houden over homoreotiek in de poëzie. Aanvang 20.00 uur. Entree: leden f 2,50, niet-leden f 5,-. Plaats: COC-Maastricht, Bogaardenstraat 43.

Onderwijs

Studentendekanaat

Het telefonisch spreekuur van het studentendekanaat is op dinsdag/woensdag/donderdag van 9.00-10.00 uur. Op deze tijden kan men ook telefonisch een afspraak maken met de studentendekanaat, tel. 887777. Studenten dienen rekening te houden met een wachttijd van 2 à 3 weken. Het secretariaat van het studentendekanaat is geopend op dinsdag en donderdag van 13.00-17.00 uur. Bouillonstraat 3, kamer 2.225.

Studie-infotheek

De studie-infotheek is geopend op dinsdag en donderdag van 13.00-17.00 uur, Bouillonstraat 3, kamer 2.225.

RL-Agenda

18-09 Promotie A. Tiebosch, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

22-09 Infomiddag "De RL en El Salvador", Filmzaal (J), 16-18 uur, info: tel. 888311.

25-09 Promotie J. le Noble, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

28-09 Start tentoonstelling "Gedaref, een stad in de Sahel", (B) t/m 23-10; info: tel. 887777 tst. 219.

01-10 Congres "Om gezondheidsredenen geprolongerd", (J) 10-17 uur, info: tel. 887777, tst. 319.

02-10 Huisartsgeneeskundig Onderzoek, (R) 10-18 uur, info: 882261/260.

08-10 Nonsens in de visuele media, lezing door P. Galestin, Filmhuis Lumière, 20 uur; info: tel. 887777, tst. 219.

08-10 Nonsensfilms en video Filmhuis Lumière, elke avond vanaf 20 uur doorlopende voorstelling t/m 14 oktober.

13-10 Lezing Klinische Agora "Bovenbuikpathologie", AZM/de Arc, 20.30 uur, info: tel. 435590.

13-10 Nonsens en taal, lezing door W. Tigges, Aula (J), 20 uur; Muziekuitvoering liederlijke nonsens, Aula (J), 21 uur, info: tel. 887777, tst. 219.

14-10 Honger hoeft niet, lezing door F. Muller, arts, Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219.

15-10 Nonsens in de beeldende kunst, lezing door H. van Leeuwen, Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219.

16-10 Promotie A. Rijntjes, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

Nachtto
Van 7 o
05.00 uu
leybal in
Inschrijv
een excl
herinner
traininge
Openin
De open
LV&S z
dinsdag
hele dag
Dus: m
hele dag
Tennist
Zaterdag
lijkse te
in tenni
Diegene
zich ins
Triatht
Op don
lijkse r
standen
fietsen,
Aanvan
berg. N
het even
inlichti
LUSS-
Vanaf t
recht v
info-uu
ter, tst.
Evenen
plaats
- Hart
- ESSI
- Jong
lo 22 e
Recre
Sportv
men m
se inst
warmi
Er is e
van 10
(elke c
Beide
tussen
De ins
ten en
vertoe
toegan
name.
Inlicht
C
A
Afsch
Drs.
Prakti
Huisa
scheic
Kruitl
17.00

Nachttoernooi volleybal

Van 7 oktober 22.00 uur tot 8 oktober 05.00 uur draait het nachttoernooi volleybal in sportcentrum Keer. Inschrijven à f 10,- per persoon voor een exclusief ontbijt en een persoonlijke herinnering: bureau LV&S of tijdens de trainingen.

Openingstijden secretariaat LV&S

De openingstijden van het secretariaat LV&S zijn als volgt: maandagmiddag, dinsdag, woensdag en donderdag de hele dag. Dus: maandagochtend en vrijdag de hele dag gesloten.

Tennistoernooi RL Outdoor

Zaterdag 3 oktober wordt weer het jaarlijkse tennistoernooi outdoor gehouden in tenniscentrum Maastricht. Diegenen die interesse hebben kunnen zich inschrijven bij bureau LV&S.

Triathlon

Op donderdag 8 oktober wordt de jaarlijkse mini-triathlon gehouden. De afstanden zijn 800 meter zwemmen, 56 km fietsen, 8,3 km lopen. Aanvang 12.00 uur bij zwembad Dousberg. Maximaal 25 deelnemers, dus wie het eerst komt...
Inlichtingen en opgave: bureau LV&S

LUSS-info-uur

Vanaf heden kunnen studenten weer terecht voor informatie tijdens het LUSS-info-uur in kamer 028, Jezuitenklooster, tst. 229.
Evenementen die op korte termijn plaatsvinden zijn:
- Hart van Brabantloop 10 oktober
- ESSF-verjaarsfeest 7 en 8 oktober
- Jongerejaars Sport Toernooi Drienerlo 22 en 23 oktober.

Recreatief veldvoetbal

Sportvereniging DBSV organiseert samen met de dienst LV&S twee wekelijkse instuiven met recreatief veldvoetbal: warming-up, oefenvormen en partijtjes. Er is er een voor dames (elke dinsdag van 10.30 tot 12 uur) en een voor heren (elke donderdag van 14 tot 15.30 uur). Beide vinden plaats op de DBSV-velden tussen Heugem en De Heeg.
De instuiven zijn ook voor RL-studenten en medewerkers toegankelijk. Op vertoon van de LV&S-sportkaart is de toegang gratis. Zonder kaart kost deelname f 2,- per keer.
Inlichtingen: tel. 621992.

Geneeskunde

Algemeen

Afscheidsreceptie Tonja Mol

Drs. Tonja Mol, coördinator van het Praktisch Medisch Onderwijs in de Huisartsenpraktijk (PMO-H), neemt afscheid van de RL met een receptie in het Kruithuis, woensdag 23 september om 17.00 uur.

Student-assistent(e) gezocht

Binnen het project Evaluatie van In Vitro Fertilisatie is behoefte aan een student-assistent(e) (ca. 0.2 fte) voor de periode 1-11-87 tot 1-7-88. Gezocht wordt een ouderejaars student(e) geneeskunde met enige gyneacologische kennis die nauwkeurig kan werken. Belangrijkste taak is het controleren en corrigeren van aangeleverde gegevens uit de 5 deelnemende ziekenhuizen m.b.v. een reeds ontwikkeld computerprogramma.
Info: Ger Haan, EGZ, Nevenhuis, tel. 254550, tst. 42 of 39.

Koopavonden Koberaad

Op 25 september gaan de "Koopavonden" van het Koberaad weer van start. (Voor een uitleg van het woord Koberaad wordt verwezen naar de eerstevolgende "Kozijn").
De Koopavonden zijn bedoeld voor iedereen die coschappen gaat lopen. Zo'n avond kent een vergadergedeelte en een themagedeelte. Het thema van 25 september is examinering tijdens de coschappen. De bedoeling is om ervaringen uit te wisselen over de wijze van examinering in de verschillende ziekenhuizen en de diverse wijzen te vergelijken. Voorzitters van de diverse stageplanningsgroepen zullen aanwezig zijn. Iedereen is welkom vanaf 20.30 uur in de Filmzaal Kokokroeg.
Info: Liesbeth Derix, tel. 253004.

Onderwijs

Blok cursus Medische Informatica

De blok cursus Medische Informatica wordt dit najaar tweemaal gegeven namelijk van 30 november t/m 4 december en van 14 december t/m 18 december. De blok cursus is bedoeld voor 4e, 5e en 6e jaars studenten van de Faculteit der Geneeskunde.
Via voordrachten, demonstraties en praktica zullen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde komen: programmeren in MUMPS, huisarts-informatie-/onderzoeks-systeem, computer-anamnese, computer-ondersteund-onderwijs, medische databases in viditel, regel van Bayes en ROC-curve voor differentiaal diagnostiek, ontwerpen van beslissingsbomen voor differentiaal diagnostiek, expertsystemen en signaalanalyse.
Plaats: gebouw MIS, Annalaan 60.
Voor elke blok cursus geldt een minimum aantal van 12 en een maximum aantal van 20 deelnemers.
Inschrijven bij secretariaat Medische Informatica, tel. 434410, tst. 29.

Vacatures studentleden Onderwijscommissie

In tegenstelling tot eerdere berichten zijn in de Onderwijscommissie FdG vier vacatures voor studentleden ontstaan. Eén van de vier te benoemen studenten zal tevens zitting hebben in het Dagelijks Bestuur van de Onderwijscommissie.
Belangstellenden dienen hun interesse voor het lidmaatschap schriftelijk bekend te maken voor 25 september aan het secretariaat van de Onderwijscommissie FdG, p/a bureau Onderwijs, Jezuitenklooster.
Informatie: drs. B. Kollé, secr. van de Onderwijscommissie, tst. 225/258. Schriftelijke informatie over de taak van de Onderwijscommissie is aan te vragen bij bureau Onderwijs, tst. 432.

Klapper keuze-onderwijs jaar 2, 3 en 4

De klapper Keuze-onderwijs Geneeskunde, jaar 2, 3 en 4 cursusjaar 1987/88 ligt vanaf 21 september gereed bij de onderwijsbalie. De klapper kan tussen 11.30 en 12.30 afgehaald worden.
Mw. G. van der Schoot, Projectgroep Keuze-onderwijs, zal in de week van 21 t/m 25 september in de balie aanwezig zijn teneinde informatie betreffende de keuze-onderwijsblokken te verstrekken.

Klapper keuze-onderwijs jaar 5 en 6

De klapper Keuze-onderwijs Geneeskunde, jaar 5 en 6 1987/88 is gereed. De klapper zal bij de stageboeken worden gevoegd ter distribuering. De studenten die de stageboeken reeds in hun bezit hebben, zal de klapper alsnog worden aangereikt.

Onderzoek

Vacatures Interfacultaire Wetenschapscommissie

De Interfacultaire Wetenschapscommissie (IWC) houdt zich bezig met de beleidsadvies op het terrein van het wetenschappelijk onderzoek binnen de FdG en de FdGW.
De vergaderingen van de commissie vinden in principe om de twee weken plaats, steeds op maandag van 12.00 tot 14.00 uur.
Binnen de commissie bestaan een viertal vacatures:
- 1 WP-vacature binnen het klinisch cluster FdG;
- 1 Wp-vacature binnen het cluster "overig" FdG;
- 1 NWP-vacature binnen het cluster FdGW;
- 1 student-vacature binnen het cluster FdGW.
Aan WP-leden van de IWC worden de volgende eisen gesteld:
- beschikken over een aantoonbare, ruime onderzoekservaring;
- participeren in lopend onderzoek, bij voorkeur in een leidinggevende functie;
- bekendheid met en affiniteit tot de interne onderzoeksorganisatie en landelijke ontwikkelingen op het terrein van het wetenschapsbeleid;
- beschikken over voldoende tijd om werkzaamheden, die aan het lidmaatschap van de IWC verbonden zijn, uit te voeren.
De geschatte tijdsinvestering bedraagt ca. 4 uur per week voor de duur van 3 jaar (voor studenten 1 jaar), met de mogelijkheid tot herbenoeming. Tegenover deze tijdsinvestering staat geen compensatie.

Van NWP-leden en studentleden wordt verwacht dat zij tenminste interesse voor en affiniteit met bovenstaande aspecten bezitten.
Belangstellenden uit de FdG en de FdGW dienen hun interesse voor het lidmaatschap schriftelijk bekend te maken vóór 10 oktober aan de secretaris van de IWC, p/a bureau Onderzoek FdG, Jezuitenklooster.

Gezondheids-wetenschappen

Algemeen

Bestuurssamenstelling FdGW

Met ingang van 4 september heeft de dekaan van de FdGW, prof.dr. F. ten Hoor, zijn functie ter beschikking gesteld. Met ingang van 7 september heeft hij zijn oorspronkelijke taak als hoogleraar Humane Biologie weer opgevat.
De Faculteitsraad heeft in zijn vergadering van 4 september besloten voor een periode durende tot de definitieve bestuurssamenstelling is vastgesteld, de volgende interim-bestuursleden te benoemen:
- prof.dr. L. Boon: portefeuillehouder onderwijs tevens waarnemend dekaan;
- prof.dr. H. Maarse: portefeuillehouder onderzoek;
- drs. H. Adriaanse: portefeuillehouder externe betrekkingen;
- M. Janssen: portefeuillehouder apparatuur (NWP-lid);
- B. Zijlstra: student-adviseur.
Inmiddels is de procedure gestart die moet leiden tot een voorstel voor benoeming van een definitief bestuur.

Oproep 10 studenten GW

Gevraagd: 10 studenten Gezondheids-wetenschappen die tijdens de voorlichtingsdagen GW op 6 en 7 november bereid zijn om tegen redelijke vergoeding als "host" op te treden.
Inlichtingen en opgave: Phia Breevoort, bureau Externe Betrekkingen FdGW, locatie: Kapoenstraat, tel. 887777, tst. 321/319.

Reductie voor gezondheidswetenschappers

Een groep gezondheidswetenschappers gaat zich inzetten om het reductiebureau weer aantrekkelijk te maken voor de

studenten van de FdGW. Door middel van contacten met de blokcoördinatoren hoopt men te kunnen inspelen op de behoefte aan nieuwe boeken, afgestemd op ieder blok van elk studiejaar.
Het reductiebureau is gevestigd in het Oud-Gouvernement en de openingstijden zijn als volgt: dinsdag, woensdag en donderdag tussen 12 en 2 uur (binnenkort gaan deze tijden veranderen).
Voor inlichtingen en suggesties: Ben Timmers, 2e jaars BB, tel. 215146.

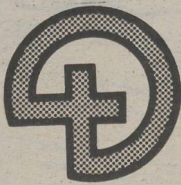
Presentaties studenten GVO

Op onderstaande tijdstippen geven 2e jaars studenten GVO in het Auditorium, Randwijck ter afsluiting van een training "Presenteren" een aantal presentaties, gevolgd door discussie.
- woensdag 30 september 14.00-17.00 uur
- dinsdag 6 oktober 14.30-17.30 uur
- woensdag 7 oktober 14.00-17.00 uur
- donderdag 8 oktober 14.30-17.30 uur.
De onderwerpen die gepresenteerd worden hebben alle te maken met de gezondheidszorg. Aangezien de keuze echter vrij is, zal er een gevarieerd aanbod zijn. Met name voor eerstejaars studenten is dit een unieke gelegenheid om over een breed scala van onderwerpen betreffende de gezondheidszorg geïnformeerd te worden.
Informatie: Jeanette Hommes, tst. 265, Skillslab.

Onderwijs

Studentbegeleiders gevraagd

Voor GVO-studenten die hun vaardigheden op het gebied van begeleiden van groepen willen vergroten bestaat de mogelijkheid om de training "Waardenverheldering" in blok 2.2.2 te begeleiden. Deze training bestaat uit 4 bijeenkomsten van 3 uur en is gepland in de periode van 19 oktober t/m 27 november.
De doelstellingen van de training zijn:
- inzicht krijgen in de methode van waardenverheldering als didactische werkvorm;
- het leren hanteren van de waardenverhelderingsmethode;
- bewust worden van de manier waarop je waarden en normen kunnen doorwerken in professionele kennis.
Vanuit het Skillslab wordt voorafgaand aan de training Waardenverheldering een korte begeleiderstraining gegeven, gevolgd door supervisie. Er kunnen maximaal 4 GVO studenten van deze mogelijkheid gebruik maken.
Informatie of-opgeven vóór 30 september: Jeanette Hommes, tst. 265 of bij het secretariaat van het Skillslab.

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043-210349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Onderzoek

Vacatures Interfacultaire Wetenschapscommissie

Voor een bericht over vacatures voor de Interfacultaire Wetenschapscommissie van FdG en FdGW zie onder de rubriek "GENEESKUNDE-ONDERZOEK".

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Jurist in bedrijf

De Stichting Jurist in Bedrijf heeft als doelstelling aankomend juristen voorlichting te geven over de mogelijkheden die de rechtenstudie hen biedt. Momenteel is de stichting bezig met het organiseren van een "Bedrijvendag". Op deze bedrijvendag zullen een aantal lezingen worden gehouden. Woordvoerders van bedrijven zullen aangeven welke mogelijkheden juristen binnen hun bedrijf geboden worden. Diegene die geïnteresseerd is om binnen de stichting mee te werken kan contact opnemen met Franca Pisanu, tel. 253295 of de volgende vergadering van de stichting bijwonen op woensdag 23-9 om 12.15 uur in kamer 2025, Nieuwenhof.

Onderwijs

College economie en vragenuur

Dinsdag 22 september om 8.30 uur in de Collegezaal: college economie en vragenuur.

Proeftoets eerstejaars

De proeftoets voor eerstejaars studenten vindt plaats op woensdag 23 september.

Faculteitsraad

Woensdag 23 september 13.30 uur: F-raad in de practicumruimte.

Geen balie

Op woensdag 30 september is de balie gesloten.

Lezing door ambassadeur

In de collegezaal wordt op vrijdag 2 oktober om 14.00 uur een lezing gehouden door dhr. Sanelius, ambassadeur van Zweden en lid van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens. Het onderwerp is de Europese bescherming van de rechten van de mens.

Uitreiking bullen

Op zaterdag 3 oktober worden in de Stadsschouwburg bullen uitgereikt. 11.00 uur: uitreiking propedeusebul dag- en avondopleiding; 15.00 uur: uitreiking doctoraalbul.

Oproep

Het Elisabethhuis in de Abtstraat is geen onderwijslocatie. Er werken mensen. Daarom een oproep aan studenten om het lawaai zoveel mogelijk te beperken.

Boeken

In de universiteitswinkel (Jezuïetenklooster) is verkrijgbaar het boek "Studiemateriaal Internationaal Recht" van het Interuniversitair Instituut voor Internationaal Recht T.M.C. Asser Instituut, kosten f 14,- + f 1,50 voor het supplement (verplichte aanschaf) en "Studiemateriaal Volkenrecht" van het T.M.C. Asser Instituut, kosten f 19,-.

Economie

Algemeen

Student-assistent gezocht

Bij de vakgroep Algemene Economie is er een vacature voor een student-assistent (bij voorkeur een AE-student) voor 3 eenheden (1 eenheid = halve dag per week), voor zo spoedig mogelijke indiensttreding. Inlichtingen: prof.dr. J. Maks, tst. 289, kamer 1064 of drs. A. van Witteloostuijn, tst. 294, kamer 1068.

Oproep studenten voorlichtingsdag

De voorlichtingscommissie zoekt contact met gemotiveerde tweede en oudere jaars studenten die bereid zijn op de voorlichtingsdag op te treden in een simulatie-onderwijsgroep. Belangstellenden worden verzocht zich aan te melden bij Miranda Beekman, Faculteitsbureau, tst. 829.

Onderwijs

Eenderde stroom Handelspolitiek blok 4.2

Studenten die van plan zijn de 1/3 stroom "Handelspolitiek en Europese Integratie" te volgen worden vriendelijk verzocht dit voor eind september kenbaar te maken aan Aad van Mourik, kamer 0072, tst. 691.

M. VAN D. A. L. E. R.
wacht op antwoord

c a f é Rechtstraat 78, Maastricht. Tel 25 20 97

AIDS

- Over de aard, herkomst en verspreiding van deze tot op heden ongeneselijke ziekte.
- Angstaanjagende cijfers. Een mondiaal alarmerende situatie. Kan een catastrofe nog worden voorkomen?
- Moet de voorlichting met betrekking tot AIDS niet meer inhouden dan technische raadgevingen?

Inleider: **Dr. J.P.M. Lelkens**
Medicus, gespecialiseerd in de anesthesiologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden en ondermeer tot 1984 hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Limburg te Maastricht

Datum: **dinsdag 29 september, om 20.00 uur.**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**,
Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling! U bent van harte welkom!
RK Studentenpastoraat Maastricht

DE GROENE STAAT NU ECHT ROOD

De Groene Amsterdammer, Nederlands oudste opinieweekblad, zit in de rode cijfers. Het geld is op, het einde is in zicht.

Er is alom lof voor ons niveau en onze journalistieke aanpak. Maar van complimenten kunnen wij niet leven.

Daarom doet De Groene een dringend beroep op u. Help ons nu. Straks hoeft het niet meer.

Drieduizend abonnees zijn voldoende om het links-libertaire, eigenzinnige geluid in het nationale mediapakket te behouden.

Neem meteen een abonnement. Dan krijgt u De Groene de rest van het jaar voor f 25,- in de bus.

3000 ABONNEES HELPEN DE GROENE ER WEER BOVENOP

BON Noteer mij als nieuwe abonnee.

Groene

de amsterdammer

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Plaats: _____
Postgiroonr: _____
Handtekening: _____

Ik krijg De Groene de rest van het jaar voor f 25,- en wil dan een

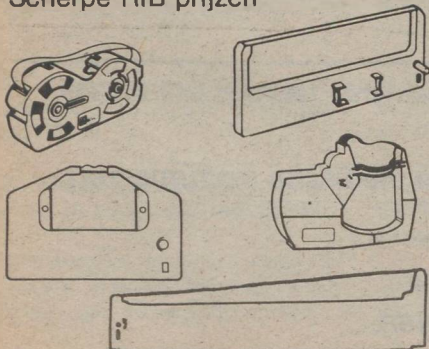
- kwartaalabonnement (f 34,-),
- halfjaarabonnement (f 65,-),
- jaarabonnement (f 125,-).

Invullen en uitknippen en in open envelop sturen: De Groene Amsterdammer, Antwoordnummer 26, 1000 PA Amsterdam. Of bel (gratis): 06-022 4222. (tot 20.30 uur - ook in het weekend)

Diskettes, Printer- en Schrijfmachinelinten

Wij leveren voor alle printers en schrijfmachines de juiste linten en lintcassettes. Scherpe RIB prijzen

Meeste linten worden uit voorraad geleverd. Géén orderkosten, ook niet voor kleine bestellingen.

TOTENBERG
kantoorbedrijf

Observantenweg 81
6212 EP Maastricht
Telefoon 043-250728

- kantoorinstallaties
- winkelkassa's
- kantoorssystemen
- kantoorbenodigdheden

cultuur

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten

Een greep uit het omvangrijke Boulevardprogramma. Om te beginnen theater. Vaste gast Jules Deelder brengt niet alleen zijn eigen show, maar zal in 'Deelder presenteert' een aantal bekende dichters voorstellen. Een bijzonder theaterstuk is 'De Geliefden' van Jozef van de Berg met zijn "levende" poppen. Jan Decorte voert je in 'Stuk, stuk' mee naar Meisjesland waar hij na het ondergaan van een geslachtsverandering royaal aan zijn trekken wil komen. Vaak onbegrepen en omstreden is het bizarre 'Woont hier A. Hitler?' van Hageman en Zegveld.

Het muzikale bestanddeel van de Boulevard is veelomvattend. Pop met onder anderen Raymond van Het Groenewoud, Hit The Pearl, The Gangbusters. Opera door het Boulevard Opera Ensemble in 'Bianca Castiafore met haar grootste successen' en 'Spectacle Coupé'. Jazz en soul door Future Shock en Green Onion Revue. Stijlvolle tango met Tango Cuatro, big bands om de danslust te bevredigen en het allerlaatste optreden van het Boulevard Orkest. Willem de Ridder laat met behulp van walkman en z'n tape 'Walk-O-Rama' de bezoeker de stad op een geheel eigen manier te ervaren. Live gespeelde filmmuziek van Nino Rota met de bijbehorende Fellini-beelden door I Company.

Natuurlijk zijn er nog tal van entreeacts zoals smartlappenkoning Guido Belcanto, mimespeler Paul Clark, Peer de Graaf die kinderen gidst en Boulevard-kelner Ray Graham. In het Danspaleis is een avond gereserveerd voor alleenstaanden. Gezien de wervingstekst (Heeft U nog een gammele of dubieuze relatie, maak dan schoon schip en verhef U tot Alleenstaande. Ons motto: 'een Alleenstaande staat nooit alleen'), belooft de onderneming vruchten af te werpen. Wie weet. Gaat u liever anoniem, dan is het Bal Masqué geschikt.

De Boulevard, waarvoor kosten nog moeite gespaard zijn, is mogelijk dankzij een particulier initiatief. Geelen en Geelen (Janssens en Janssens?) hebben met succes een fondswervings-actie op touw gezet en zodoende de komst verzekerd. De Boulevard is geen allegaartje van kermisklanten, die het publiek met doorzichtige trucs een centje lichter proberen te maken, zoals vorig jaar mopperende middenstanders de bevolking wilden doen geloven, maar een professioneel geoutilleerd gezelschap, veelzijdig en talentvol. Soms 'n tikkeltje weemoedig, maar meestal uitgelaten is deze tentenstraat, die de stad tien dagen lang een extra aantrekkingskracht geeft. En daar kan toch niemand aanstoot aan nemen. Tot ziens op de Boulevard.

Galerie en grafiek

'Eréndira' is de titel van de etalage-expositie van Toussaint Essers in Expo Janssen, Rechtstraat 80. De kunstenaar heeft zich laten inspireren door het boek 'De Droevige maar ware geschiedenis van de onschuldige Eréndira en haar grootmoeder' van Gabriel Garcia Marquez. Het betreft een twaalfstal monotypes, opgebouwd uit verschillende kleurlagen, op rijstpapier. Voor de negentiende keer dit jaar

kan men grafiek van 15 Nederlandse kunstenaars kopen tijdens de jaarlijkse grafiekmanifestatie, die door kunstcentra in Venlo, Eindhoven, Hilversum en Zwolle wordt georganiseerd. Elke graficus maakt speciaal voor deze gelegenheid twee prenten in een oplage van maximaal 20 stuks per kunstcentrum. In het museum Van Bommel Van Dam in Venlo gaat de verkoop zaterdag 14 november om 12 uur van start. Als men vijf of tien prenten ineens bestelt bij voorintekening, scheelt dat aanzienlijk in de kosten. Bovendien krijgt men voorrang bij het uitzoeken van de prenten. De ervaring leert, dat men er dan wel snel bij moet zijn. Informatie en inschrijfformulieren bij het museum, Deken van Oppensingel 8 in Venlo, tel. 077-13457.

Bruid in de morgen

De Maastrichtse studententoneelvereniging "Alles is drama" presenteert op 17, 18 en 19 september "Een bruid in de morgen" van de Vlaamse schrijver Hugo Claus. De regie heeft Joop Omloo. Het gezin van een mislukt musicus dreigt te verkommeren. Om de toestand te redden wordt geprobeerd de naieve zoon uit te huwelijken aan een nicht, een rijke oude vrijster. De dochter begrijpt dat dit het einde betekent van de sterke band die er tussen haar en haar broer bestaat. De rollen worden gespeeld door Ate Frans de Bruin, Lilo Crasborn, Thijs Lenders, Odette de Theije en Corine van der Sluijs. De voorstellingen zijn in het CCV, Herbenusstraat 89 en beginnen om 20 uur.

AGENDA

Muziek

Eurofestival Religieuze Muziek, zie eigen programma.
La Belle Helene, LSO. Operette van J. Offenbach. 23 sept.
Stadsschouwburg Heerlen 20.00 uur.
26 sept. Stadsschouwburg Maastricht 20.00 uur.

Galerie Dis, Tafelstraat 28, Willem Heesen (glas), wo t/m zo 13.00-18.00 uur.

Gouvernementsgebouw, Hoge Weerd 10, Expositie Monumentenzorg in Limburg.

Galerie Signature, Nathalie van den Eerenbeemt (schilderijen en aquarellen). Vanaf 6 september, wo t/m vrij 11.00-18.00 uur.

Toneel

Alles is drama, "Een bruid in de morgen", H. Claus. CCV, Herbenusstraat 89, 17, 18 en 19 sept. 20.00 uur.

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Schimmert. Sam Prabir Singh, do t/m zo 14.00-17.00 uur.

Fotogalerie 68, Kasteel Hoensbroek, Philippe Moroux (zwart-wit fotografie), ma t/m vrij van 10-12 en 13.30-17 uur.

Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43. Werken op papier van 24 Duitse en Italiaanse kunstenaars (t/m 30 okt.), di t/m za 13-18 uur.

Jan van Eyckacademie, Dominikanerplein 1, werk van 24 kunstenaars van de Jan van Eyckacademie (t/m 27 sept.). Fotografie van Ania Bien (t/m 2 okt.).

Diversen

Kioskcircus van Bremen, Goudenweg/hoek Hesperstraat (achter sporthal Daalhof), voorstelling met dressuur van verschillende dieren, o.m. duiven, geiten, bokken en pony's en uitleg over het dresseren van dieren.

Films

Lumière, Bogaardenstraat 40b

Prick up your ears, S. Frears, 22.15 uur, (t/m 30 sept.)

Werther, P. Miro, 21.00 uur (17 t/m 23 sept.)

Boom der wensen, Aboeladse, 20.00 uur (17 t/m 20 sept.)

The bad sleep well, A. Kurosawa, 20.00 uur (21 t/m 23 sept.)

Mabi B.V., Kleine Gracht 24a

Who's that girl, dag. 2.30 en 8.30, za/zo 6.15 uur.

Een maand later, dag. 2.30 en 9.00 uur, za/zo 6.15 uur.

Extremities, dag. 2.30 en 9.00 uur, za/zo 6.30 en 9.00, wo 9.00 uur.

The living daylights-James Bond, dag. 2.30 en 9.00 uur, za en zo 6.15 uur.

Cinema Palace, Wijcker Brugstraat

The secrets of my success, dag. 4.30 en 7.00 en 9.30 uur, za en zo ook 2.00 uur.

The morning after, dag. 4.30 en 7.00 en 9.30 uur.

The Beverly Hills, dag. 4.30 en 7.00 en 9.30, za/zo ook 2.00 uur.

Ciné-K, St. Bernardusstraat 13

The name of the rose, dag. 20.00 en 22.30 uur.

Boulevard of Broken Dreams

Het heeft veel moeite gekost maar eindelijk is het zover: de komst van de Boulevard is een feit. Ondanks tegenstrubbelingen van enkele middenstanders en een op de loer liggende verkeersschout, strijkt het culturele circus neer op het Vrijthof van 18 tot en met 27 september.

Zeven theatertenten, een kiosk en een cantina zullen het Vrijthof omtoveren tot het kloppend hart van een provinciestad waar gelukkig ook minder Bourgondisch gearde evenementen de kans krijgen.

Na zijn succesvol verblijf in o.a. Toronto en Hamburg komt dit roemrucht reizend theatergezelschap

voor de tweede keer naar Maastricht. De Boulevard is niet elitair zoals wel eens beweerd wordt. Iedereen kan er iets van zijn gading vinden. Men hoeft niet persé een voorstelling bij te wonen om de bijzondere sfeer te proeven, men kan flaneren, 'n terrasje pikken en genieten van het straattheater.

De ingang van de Boulevard komt tegenover het Generaalshuis. In het weekeinde van 26 en 27 september houdt het Generaalshuis open huis en wordt door een culturele manifestatie een brug geslagen met de Boulevard. Aan de achterzijde van het gebouw, in het voormalige politieburo, presenteren zich tientallen lokale beeldende kunstenaars en theater- en muziekgroepen.

Programma Boulevard of Broken Dreams

De Luxe

18 t/m 21 sept.- Jozef v.d. Berg, 'De Geliefden'
22 en 23 sept.- Jules Deelder, 'Ja Deelder'
24 sept.- 'Deelder presenteert'
25 t/m 27 sept.- Jan Decorte, 'Stuk, Stuk'

De Opera

19 en 20 sept.- Boulevard Opera Ensemble, 'Bianca Castiafore met haar grootste successen'
20 en 22 sept.- Mas Tango met Tango Cuatro en danspaar Wouter en Martine
21 en 22 september.- Hageman en Zegveld, 'Woont hier A. Hitler?'
23 en 24 sept.- Paul Clark, 'Sucking Stones'
25 t/m 27 sept.- Carla Mulder en Arnold Goores, 'En Passant'
23 en 24 sept.- Boulevard Opera Ensemble, 'Spectacle Coupé'

Meer muziek

I Company met Fellini-films en Nino Rota-muziek / Green Onion

Soul revue / Shooting Party / Future Shock / Raymond van het Groenewoud / Blue Room

Het Danspaleis

Hit The pearl / Fifi l'Amour / Bal Masque m.m.v. Cita con el Pasado / Boulevard Orkest / Tango Cuatro / Avond voor Alleenstaanden / Rock & Roll avond

De Orangerie

Narrow Escape / Los Ensalados / Koekoek Kwartet / Guido Belcanto / Spelling e.a.

De Bogentent

Gangbusters / Three of a Kind / Open-Dicht-Podium o.l.v. Peer de Graaf / Marijke Boon / Blue Room e.a.

Buiten

De Stijle, Want... / Walk-O-Rama van Willem de Ridder / Ray Graham en Allan Sawford / Peer de Graaf en andere doorlopende voorstellingen

roman

Zijn alle mannen viespeuken? Er zijn een boel mannen die denken dat een boel vrouwen dat denken. Het zou een mooie zaak zijn als juist die mannen ook inderdaad de betrokken viespikken zijn. Maar nee. Sexisten hebben vooral een onwankelbaar geloof in zichzelf en de superioriteit van hun geslacht. Dat het laatste woord uit de vorige alinea zowel in de meer abstracte als fysieke betekenis gezien mag worden zal ik U illustreren met het navolgende verhaaltje:

Op vakantie aan de Adriatische Zee kwam het op een dag zo uit dat wij een bloot-camping uitzochten voor onze overnachting. Nu roep ik al jaren "Voor mij bestaan er geen taboes en remmingen meer, ik doe aan alles mee als het maar leuk is!". Anders werd het toen ons tentje opgezet was en Bea al gezellig in haar blootje in de schaduw van een olijfbloem lag te soezen. Met al mijn textiel nog om het lijf zat ik achter het stuur in ons koekblik.

Vertwijfeld keek ik om me heen. Eva, je ként geen remmingen en taboes, uit die kleren. Maar het ging niet, echt niet. Gelukkig had ik na een uur het ernstige dubio weggerationaliseerd, en -toch nog beschroomd- sloop ik bloot over het FKK-kamp.

Om kort te gaan: als het 35 graden is, en tóch iedereen in haar blote kont rondrent, is er niets lekkerder dan Naakt.

Eén bezwaar bleef: dat FKK, hè... 'Freie Körper Kultur', heet het bloot-recreëren. 's Nachts droomde (en nóg!) ik er wel eens over. De vieze smaak van welgevormde, goedgespierde germaanse jeugd, blank, blond, in rotten van zes op commando sportend, achtung, vooral arisch zijn jongens en meisjes!

Zó erg was het in werkelijkheid niet, de échte vieze smaak kregen wij van kerels die dat Freie Körper wel érg Frei opvatten.

Dagelijks ritselden een trits heren in de bosjes achter onze ruggen. "De scepter hunner hartstocht bespelend" zouden sommige échte schrijvers U wijs willen maken, maar welnee: de idioten staan gewoonweg aan hun geslachtsapparaat te rukken en te trekken. Bah. Maar goed, zolang ze het in de bosjes deden had ik er geen werkelijke last van.

Anders werd het toen een zielig, en héél érg vies, mannetje half achter een rots plaatsnam vanwaar hij goed uitzicht op onze bruinende lijven had. Na een kort voorspel ging-ie van jetje: zijn rechterarm pompte steeds sneller op en neer, het onderlijf schokte hevig, zijn gezicht grimaste. "Eva," sprak Bea, "ik vind dit zó walgelijk smerig, hier kan ik niet tegen, kom, we gaan." Maar dát liet ik me toch niet gebeuren! Ik klom over de rotsen en posteerde mij op het blok waarachter onze viespik zich verschool. Meewarig glimlachend nam ik hem en zijn lid in ogenschouw; een klepeltje dat al z'n leven lang het klokje kwijt is, bevestigd aan een zó intens mistroostig mannenlijf dat ik werkelijk bijna moest schreien. Ik staarde. De smeerlap staarde kortstondig terug, en zijn staartje schrompelde met vervaarlijke snelheid. Onzeker draaide hij op z'n gat heen en weer. Ik staarde. Tenslotte koos hij zee. Ik-dacht nog: "Als dát maar goed gaat, met zo'n triest slurfje in dat zoute water..."

Zijn alle mannen viespeuken? Ach welnee! Sommigen.

Eva

FIETSENRENNEN VOOR 'STUDENTEN'

Afgelopen zondag vonden de Nederlandse Studenten Kampioenschappen Wielrennen plaats. En omdat er in de buurt van de RL enkele natuurlijke puisten in het panoramische landschap zijn opgenomen, was Maastricht de logische organisator.

Bovenop de Sint Pietersberg werd de finishlijn getrokken, het parcours van drie en een halve kilometer werd er rondom uitgezet, zodat de deelnemers na ruim elf rondes de veertig kilometer voltooid zouden hebben. Veertig kilometer is weliswaar niet veel, maar omdat ongeveer de helft daarvan een duidelijk stijgende lijn vertoont (met stukken van acht en negen procent) toch zeker de moeite waard.

Ikzelf had vorig jaar nog enkele dagen in universitaire kringen doorgebracht en dat had me het recht opgeleverd de titel van student zonder schroom te mogen dragen. "Prachtig", dacht ik dan ook toen ik de aankondiging van dit studentenkampioenschap voor fietsrenners onder ogen kreeg. "Daar moet ik bij zijn", was ik nauwelijks meer te stuiten.

Tijdens vakanties en andere vrije dagen laat ik me nog wel eens verleiden het zweetijzer te beklimmen om vervolgens tot nooit voor mogelijk gehouden prestaties te komen. De studentikoze mentaliteit kennende ('rustig aan, dan breekt het lijntje niet', 'eerst even een pilsje, dan zien we wel weer verder' en andere gemeenplaatsen, spookten door mijn hoofd) had ik voor mezelf allang een ereplaatsje bovenop het schavot weggedacht. Ik had weliswaar al enkele maanden geen fiets meer gezien, maar dat gold zeker ook voor die anderen en die hadden vast nog nooit van een Galibier of een Tourmalet gehoord (zouden ze eigenlijk wel weten dat er helemaal geen alpen in de pyreneeën liggen?), terwijl ik die toch maar mooi ooit bedwongen had. Het zat snor.

Reeds bij het afhalen van de rugnummers begon een lichte twijfel mij echter te bekruijen. Waren dit wel studenten? Was ik bij de verkeerde groep beland? Achter een lange tafel zitten de mannen in donkere blazers met indrukwekkende KNWU badges. De namen van de deelnemers worden zorgvuldig, compleet met woonplaats en studiestad, op lange lijsten gezet. De koppen boven de blazers vertonen geen emotie, men is duidelijk met serieus en verantwoordelijk werk bezig. Maar ook de deelnemers vertrekken geen spier van het gezicht. Een zenuwachtig gedrang -iedereen probeert zo snel mogelijk het rugnummer te bemachtigen teneinde de concurrentie in de warming up een slag voor te zijn-, schichtig om zich heen kijkende coureurs, de concurrentie nauwkeurig inschattend en vooral: niemand aan het bier. Veel kleine groepjes, enkele eenlingen. Professioneel uiterlijk. Schrik.

Stilte bij de start, terwijl ik mijn ogen laat gaan langs de fris geschoren en ruim beoliende benen onder de prachtige lijven van de wachtende kandidaat-winnaars. Een official loopt voorbij en bekijkt de toeclippende meute nauwlettend. "Hee, nummer 24, waar is je valhelmpje?" Hij bedoelt mij. In een flits zie ik dat inderdaad iedereen zo'n ding op het hoofd heeft, behalve ik. "Ja, het riempje is geknapt toen ik hem op wilde zetten", probeer ik me nog te redden. Maar de KNWU-blazer kent geen genade. "Geen helm, geen start". "Ja maar daarvoor ben ik dat hele eind niet gekomen!" Hij hoefde ook niet te weten dat mijn huis slechts drie bochten verder stond. De man kreeg bijna medelijden, maar de reglementen waren ook voor hem -nee, juist voor hem- onvervaard. Of ik niet inzag dat hij speciaal voor mij de statuten niet kon wijzigen. "Ja, dat begrijp ik ook wel, meeneer, maar misschien heeft iemand anders nog zo'n ding over". Een snelle rondvraag onder mijn nu toch wel ongeduldig wordende collega's had echter geen resultaat.

Intussen was er een tweede official bij komen staan, met dezelfde reglementen in zijn identieke blazer gegrift. Hij had echter een idee. "Als je nou even die berg opfietst, dan kom je bovenop langs de materiaalwagens. Daar ligt vast nog wel een helmpje voor je. Wij wachten nog wel even." Een

Daar staat de winnaar! (foto Tonny Stroucken)

zucht van ellende door het popelende peloton. Ik naar boven, vastberade de mannen alvast een staaltje van mijn kunnen te laten zien door soepel maar vastberaden naar de materiaalwagens te rijden. Is dat niet prachtige jongens?

Hoewel ik naar mijn idee vrij snel weer beneden was, was dat aan de prattende blikken van de groep niet te merken. "Sorry mannen, maar toch dankt voor..." Voor ik mijn zin af had gemaakt was het startschot gevallen en iedereen als een pijl er van tussen. Aan het eind van de beklimming (hoogstens vierhonderd meter lang) zag ik al niemand meer. Na vier ronden kwamen de eersten me reeds voorbij, nog eens drie ronden verder deden ze dat voor de tweede maal. Na de bel voor de laatste ronde (voor de meesten toch) ben ik op een rustig stukje afgestapt. 'Het helmpje klemde 'die eerste beklimming heb ik te snel gedaan', ik had toch misschien een keertje moeten trainen', maar vooral 'dit zijn geen studenten meer'. Ik was totaal gedesilluseerd, mijn beeld van 'het student' in een uur aan diggelen.

Wie er gewonnen heeft, heb ik niet meer kunnen zien, maar dat hebt u alle ongetwijfeld afgelopen maandag in De Limburger gelezen. De organiserende LUSS heeft trouwens beloofd volgende week bij de mededelingen achterin een mooi uitslagenlijstje op te maken. Zoek tussen de namen echter niet naar de mijne.

Bart Brouwers